

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

05.01.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

investor.bg

✓ 2015 година през погледа на бизнеса

Вижте какви са очакванията на работодателите за икономиката на страната през новата година

2014 г. вече е история. Вижте кои са най-значимите събития и тенденции от политическия и икономически живот в България и по света през последните 12 месеца в специалната секция „Икономиката през 2014 г.“.

Каква година ще бъде 2015-а за бизнеса? Какви са очакванията на мениджърите за бизнес средата, пазара на труда, инвестициите, експорта и в какви условия ще работи бизнесът през годината.

Представяме ви очакванията на фирмите за 2015 година през погледа на три работодателски организации – Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Българска стопанска камара (БСК).

Би следвало да очакваме по-стабилна 2015 година, тъй като имаме функциониращ парламент и редовно избрано правителство, смята Васил Велев, председател на АИКБ. В прогнозата си за икономиката на страната през следващата година, направена за Investor.bg, Велев посочва, че отделни събития както във вътрешен, така и в международен план, карат бизнеса да е внимателен в прогнозите си за 2015 година.

Той визира продължаващите санкции срещу Русия и отражението им върху българския бизнес, както и непремерени и несъгласувани със социалните партньори действия във вътрешен план.

Ако приетата на Коледа „реформа“ в пенсионния модел (т.н. „доброволна национализация“) бъде осъществена, тя ще има за последица неизбежно негативно влияние върху капиталовия и финансовия пазар, ще рефлектира върху инвестиционния климат и върху публичните финанси. А това не работи в полза на стабилността, смята Велев.

„Нека да е ясно - всякакви бързи и кардинални изменения, направени без оценка на въздействието, без обществено обсъждане - не са в полза на стабилността. Начинът за осигуряването ѝ е чрез прогнозируеми действия в резултат на предписания от закона режим за социален диалог“, посочи той.

При резки промени в законите, подготвени тайно, без публичен дебат, оповестени и приети за 5 дни по Коледа, при съпротивата на цялата инвестиционна общност – не чакайте сериозни инвеститори, предупреждава Велев.

Относно очакванията за икономически ръст от 0,8% догодина, АИКБ счита, че българската икономика има потенциал за по-голям растеж. Анкетата на асоциацията сред нейните членове също говори за очакван по-голям ръст на продажбите, печалбите, на заетостта през следващата година. Прогнозата е била за ръст за 2015 г. от 1,2-1,3%, но Велев уточнява, че оттогава мина доста време, през което са се случили редица събития.

Какво се случи? Отношенията ЕС – Русия са проблем за българската икономика, посочва Велев. Ние основно продаваме в ЕС, а европейската икономика забави развитието си в резултат на сбърканата политика на ЕС по въпроса. Това е в допълнение на преките щети от драстичната обезценка на рублата и оттам намаляване на българския износ за Русия и сриналия се експорт за Украйна. Този фактор – украинската криза, ще оказва много силно влияние върху българската икономика и през следващата година, смята Велев. Риск за политическата стабилност, която не можем да сме сигурни, че е постигната за дълго, са и действията на правителството, които постоянно ни изненадват, посочва той. Третият риск са последиците от кризата около КТБ и евентуални кризи при приетите промени по пенсионния модел.

Бюджетът за 2015 г. е консервативно реалистичен, посочва Васил Велев по отношение на основните макроикономически показатели, заложи в Бюджет 2015. Енергично подкрепяме запазването на данъчните ставки за периода, запазването на осигурителните вноски и нивото на преразпределение на БВП, намаляването на разходите в държавната администрация с 400 милиона. Също така считаме, че разходите трябва да се съкратят още повече, особено тези за отбрана и сигурност, казва председателят на асоциацията.

Приходите в Бюджет 2015 са подценени, ръстът на БВП можеше да е по-голям, допълва той. Според него не се решават основни проблеми на бизнеса. Като пример може да се даде проблемът с такса битови отпадъци, която отново няма да се плаща спрямо количеството изхвърлени отпадъци, а остава както досега спрямо активите на компаниите. Бизнесът продължава да е против плащането на първите три дни от болничните от работодателя. Противопоставя се и на административното увеличаване на минималните осигурителни доходи, както и на ръста на максималния осигурителен

доход. Волунтаристично и икономически неаргументирано е драстичното увеличение на минималната работна заплата, при това от едно ниво, което вече е изпреварило възможностите на икономиката, допълва Велев.

Анкетата на АИКБ сред фирмите, членуващи в нея, показва очакване за нарастване на заетостта догодина. Но непремереното увеличение на минималната работна заплата (прието след провеждането на анкетата) ще работи в обратна посока, напомня той. Няма как да има работеща икономика, ако има такава административна намеса в нея. Така че през следващата година по-скоро ще продължи да се увеличава безработицата, да намалява заетостта и да се увеличава сивият сектор, прогнозира от АИКБ.

Административното потискане на цените приключи с ръста на цените на електрическата енергия и за следващата година се очаква минимална инфлация, посочва Велев. Прогнозата на асоциацията е за по-голяма инфлация – от порядъка на 0,5%, от тази на правителството - 0,1%. Цената на петрола ще е от съществено значение. Не споделяме политики за административно увеличаване на възнагажденията. Трябва да се насърчават инвестициите и износьт, защото потреблението у нас е потребление на вносни стоки. Храним се с 80% вносни стоки, припомня Велев.

Всякакви идеи, които са свързани с увеличаване на производителността, експорта, инвестициите, с ръст в икономиката, и от там – ръст на доходите, намират подкрепата на АИКБ. Всякакви идеи за административно увеличаване на доходите са контрапродуктивни и водят до увеличаване на сивия сектор и до спад на заетостта.

Повече от половината от фирмите членове на асоциацията очакват подобрене на финансовите си резултати и ръст на инвестициите през 2015 г. Но нестабилността и липсата на прогнозируемост в решенията и действията на държавното управление могат да намалят този процент.

Отворените икономики, каквато е българската, понасят по-силно последиците при сътресения в голямата геополитика. Негативно се отразяват на българския бизнес разменените санкции между Запада и Русия. Очакваме активизиране на българските посланици и службите по търговско-икономическите въпроси в чужбина с оглед на защитата на интересите на българските компании в съответната страна и насърчаване на стокообмена, посочва Велев.

Имаме нужда от една по-прагматична външна политика, насочена към интересите на българската икономика, от активизиране на Българската банка за развитие и Българската агенция за експортно застраховане, както и от по-гъвкава подкрепа на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, казва той.

Ролята на еврофондовете за подобряване на бизнес средата трябва да търсим при проблемите с инфраструктурата, образованието и доброто управление. Въпреки известните неблагоприятности, като цяло усвояването на еврофондовете се подобрява, отчита Велев. Той се надява за следващия програмен период да бъде постигнато и ограничаване на ресурсите в скъпоструващи и потъващи в банковата система схеми за финансов инженеринг за сметка на доказалите се като високоефективни и търсени от бизнеса схеми за технологична модернизация, енергийна ефективност, иновации и насърчаване на износа.

Без решение все още на този етап остават проблеми като третирането на МСП като големи предприятия и свързаните с това ограничения, прекомерната изискуемост на банкови гаранции, липсата на бърз и ефективен механизъм за разрешаване на спорове по наложени финансови корекции, заявява Велев.

Оптимистично виждане за развитието на фирмите – за откриването на нови пазари и за разкриване на нови работни места, сочи годишната анкета между компаниите, членуващи в Българска стопанска камара (БСК).

В тазгодишното проучване на Камарата за икономиката през 2015 година единствената промяна спрямо миналата година е слабо покачване на процента на оптимистите – 35% от анкетираните предвиждат позитивно развитие на икономиката през 2015 г. По отношение на икономическите процеси за следващата година се запазват пропорциите от миналогодишното изследване, когато 34% от анкетираните прогнозираха ръст на икономиката, 33% бяха по-скоро песимисти, а 25% очакваха запазване на нивото от предходния период.

Що се отнася до бизнес плановете за 2015 г., най-сериозна активност фирмите планират във връзка с разработването на нови продукти и услуги (61%), търсенето на нови пазари (56%) и увеличаването на обема на производството (49%). Мениджърите са предпазливи по отношение на плановете си за нови кредити (11%) и ръст на работните места (23%). Всеки трети анкетиран планира увеличение на трудовите възнагаждения и изпълнение на европроекти, сочи анкетата на БСК.

Прави впечатление високият процент все още нерешили дали ще кандидатстват за еврофинансиране – всеки трети (35%) има колебания в това отношение. За сравнение, през миналата година този процент беше 16, а готовност за кандидатстване декларираха 59% от анкетираните. Най-честите причини за отказ на фирмите да кандидатстват за еврофинансиране са: тежките процедури, съмнения в обективността на оценяването, липса на авансово финансиране, недостатъчна информация, липса на квалифициран човешки ресурс за изпълнение на проектите.

Почти всеки втори анкетиран декларира, че възнамерява да инвестира в развитие и обучение на персонала, което е показател за осъзнаването на ключовата роля на човешките ресурси за постигането на конкурентоспособност.

Спрямо миналогодишното проучване сериозно намалява процентът на анкетираните, които планират инвестиции в производствени мощности – такива плановете за 2014 г. декларираха 39%, а за 2015 г. са 26%. Интересът към инвестиции в иновации, марки и патенти остава непроменен – за 2014 г. такива очаквания имаха 33% от анкетираните, а за 2015 г. са 32%.

Леко подобрене на бизнес средата у нас спрямо предходната година, което предполага възстановяване, макар и бавно, отчита анкетата на Българска търговско-промишлена палата (БТПП).

Около една трета (36%) от фирмите очакват да подобрят резултатите от дейността си през 2015 г., 17% прогнозира спад, а почти половината (47%) смятат, че икономическото им развитие през 2015 г. ще остане на нивото от 2014 г. Показателят за бизнес климата у нас през 2015 г. се подобрява спрямо резултатите за 2014 г., но рискове са налице заради нестабилността и крехкото икономическо възстановяване, смята председателят на палатата Цветан Симеонов.

Традиционно фирмите у нас са с по-добри очаквания за продажбите си в чужбина, спрямо приходите от нашия пазар. Близо половината от анкетираните смятат, че ще могат да постигнат по-висок износ догодина. Износът през 2015 г. се очаква да се увеличава, но с бавни темпове, заради геополитическото напрежение и несигурната глобална среда.

Бизнесът не очаква значително увеличение на вътрешното търсене, като малко над половината фирми прогнозира, че приходите им през 2015 г. ще са същите като през 2014 г.

При заетостта за втора поредна година се забелязва стабилизиране, като 64% от участвалите в проучването смятат, че ще запазят броя на служителите си. Намалва дялът на фирмите, които прогнозира спад в заетостта (от 11% през 2014 г. на 9% през 2015 г.). Окуражаващите признаци за заетостта обаче са поставени в риск заради възможностите за натиск върху пазара на труда.

Има известно подобрене и по отношение на инвестициите, макар че все още голяма част от фирмите (53%) се ориентират към запазване на нивото им през 2015 г. Намерения за повече инвестиции догодина заявяват 36%. За намаляване на инвестиции мислят около 11%, докато при миналогодишното изследване са били 16%.

✓ Вето върху промените в пенсионното осигуряване искат АИКБ и частни фондове

С поправките се нарушават основни принципи на законодателството и Конституцията, смятат организациите

Президентът да наложи вето върху пенсионните промени, които парламентът одобри в Кодекса за социално осигуряване. За това настояват от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), както и от асоциациите на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, на управляващите дружества, на лицензираните инвестиционни посредници и на директорите за връзки с инвеститорите.

От асоциациите са изпратили писмо с искането си до президента Росен Плевнелиев с копие и до медиите.

В него се посочва, че президентът като гарант на правова държава следва да упражни конституционните си правомощия и да наложи вето, като върне закона за ново обсъждане в Народното събрание в частта му, която регламентира пренасочване на осигурителни вноски от универсалните пенсионни фондове към НОИ.

Организациите считат, че с тези текстове са нарушени основни принципи на законодателството и Конституцията.

Промените бяха одобрени с промени в Кодекса за социално осигуряване с приемането на бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО). Съгласно поправките лицата, които започват работа след 1 януари 2015 г., ще трябва в срок от една година да изберат дали да се осигуряват за втора пенсия в универсален фонд, или в НОИ. А тези, които вече работят и са родени след 1959 г., могат еднократно да прехвърлят партидата си от пенсионен фонд в НОИ, без да имат срок за това.

На 20 декември президентът обяви, че няма да наложи вето на приетите промени в областта на пенсионното осигуряване, но очаква национален дебат до 31 март 2015 г. за цялостна пенсионна реформа. Дотогава ще трябва да бъде взето отговорно решение.

Плевнелиев беше категоричен, че бързото приемане на промените в пенсионната сфера донякъде е нарушило и коалиционните споразумения в управляващата коалиция, но ще даде шанс да бъде изготвена цялостна стратегия за пенсионната реформа, което беше обещано от управляващите.

„Частното не е враг на държавата“, обясни тогава президентът и допълни, че има частни фондове, които са постигнали по-висока доходност от държавата и двете страни не бива да се противопоставят.

По отношение на промените в пенсионната система Плевнелиев критикува още и възможността за еднократен избор за прехвърляне от частен фонд към НОИ. „Демокрацията не е еднопосочна улица“, посочи той и допълни, че не е демократично един млад човек да има еднократен избор, който да има влияние върху целия му живот.

В писмото си от днес до държавния глава асоциациите посочват, че на практика предоставянето на право на избор на осигурените лица е неосъществимо, тъй като това е избор между две несравними по естеството си системи на пенсионно осигуряване – разходопокривна и капиталова.

От организациите допълват, че направените предложения не са законово обосновани и не съответстват на философията на проведената пенсионна реформа в последните 15 години.

Работодателите смятат, че това е път към порочна практика да се отнемат блага от съвестни граждани, за да се задоволят нуждите на други, които не винаги по своя вина не изпълняват законовите си задължения.

Подобен подход не само не решава съществуващите проблеми, но ще доведе до задълбочаването им, тъй като променя принципите на действащия пенсионен модел, посочва се в позицията. Предлаганата промяна прокламира възможност за радикален избор на осигурените лица – дали да се осигуряват само в капиталови схеми или само в държавното обществено осигуряване, смятат организациите.

Не е направена и оценка на въздействието в нарушение на всякакви правила и добри практики за приемане на законодателство, не е отчетено и становището на Комисията за финансов надзор за дейността на пенсионните фондове.

С предложеното законодателно решение се ликвидира част от създадения съобразно държавните изисквания пазар, което е несъвместимо със свободната стопанска инициатива. Променя се и обхватът на потенциалните клиенти и средствата, които да се управляват във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, пише в документа.

В заключение организациите заявяват готовност да участват в последващи дискусии, които да очертаят насоките за промени на КСО, които да гарантират укрепване и развитие на съществуващия модел на пенсионно осигуряване и да се върви към усъвършенстване на пенсионното законодателство.

✓ Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България: Управляващите да внимават с несъгласуваните действия

Ако „реформата“ в пенсионния модел започне да се осъществява, тя ще има за последица неизбежно сътресение на капиталовия пазар

Господин Велев, каквися Вашите очаквания за икономическата и финансовата 2015 година?

Би следвало да очакваме по-стабилна 2015 г. – имаме функциониращ парламент и избрано от него правителство и не трябва да се очакват сътресения.

Казвате това твърде предпазливо. В какво трябва да се внимава?

Отделни събития във вътрешен и международен план ни карат да сме внимателни в прогнозите. Имам предвид както продължаващите санкции срещу Русия и отражението им върху българския бизнес, така и непремерени и несъгласувани със социалните партньори действия във вътрешен план.

Бяхте на протестите пред Народното събрание срещу пенсионната реформа. Защо?

Ако „реформата“ в пенсионния модел започне да се осъществява, тя ще има за последица неизбежно сътресение на капиталовия пазар, което ще рефлектира както върху инвестиционната дейност, така и върху публичните финанси. А това не работи в полза на стабилността. Всякакви бързи и кардинални изменения, без дебат и оценка на въздействието, не са в полза на стабилността. Такива действия отблъскват инвеститорите.

Как голямата геополитика ще се отразява на малка страна като България?

Малките страни понасят по-силно последиците при сътресения в голямата геополитика. Негативно се отразява на българския бизнес спадът на рублата – засяга се българският износ за Русия в секторите машиностроене, фармация, електротехника и други, а оттам и транспортът. Ще бъде засегнат пазарът на недвижимите имоти и строителството. Ще пострада туризмът.

Каква най-обща е прогнозата Ви за състоянието на външните пазари?

След срещата ни с министъра на икономиката и оповестените реформи за икономизиране на външната ни политика, очакваме активизиране на българските посланици и службите по търговско-икономическите въпроси в чужбина с оглед защита интересите на българските компании за насърчаване на износа и за привличане на инвестиции и туристи. Нужна е една по-прагматична външна политика, насочена към интересите на българската икономика. Те са важните и трябва да се имат предвид при формиране и отстояване на българската позиция в европейските институции.

✓ Ще бъде ли добра 2015-а за бизнеса?

Какви са очакванията на работодателите за икономиката на страната

Каква година ще бъде 2015-а за бизнеса? Какви са очакванията на мениджърите за бизнес средата, пазара на труда, инвестициите, експорта и в какви условия ще работи бизнесът през годината. Представяме ви очакванията на фирмите през погледа на три работодателски организации – Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Българска стопанска камара (БСК).

Би следвало да очакваме по-стабилна 2015 година, тъй като имаме функциониращ парламент и редовно избрано правителство, смята Васил Велев, председател на АИКБ. В прогнозата си за икономиката на страната през следващата година, направена за Investor.bg, Велев посочва, че отделни събития както във вътрешен, така и в международен план, карат бизнеса да е внимателен в прогнозите си за 2015 година.

Той визира продължаващите санкции срещу Русия и отражението им върху българския бизнес, както и непремерени и несъгласувани със социалните партньори действия във вътрешен план.

Ако приетата на Коледа „реформа“ в пенсионния модел (т.нар. „доброволна национализация“) бъде осъществена, тя ще има за последица неизбежно негативно влияние върху капиталовия и финансовия пазар, ще рефлектира върху инвестиционния климат и върху публичните финанси. А това не работи в полза на стабилността, смята Велев.

„Нека да е ясно - всякакви бързи и кардинални изменения, направени без оценка на въздействието, без обществено обсъждане - не са в полза на стабилността. Начинът за осигуряването ѝ е чрез прогнозируеми действия в резултат на предписания от закона режим за социален диалог“, посочи той.

При резки промени в законите, подготвени тайно, без публичен дебат, оповестени и приети за 5 дни по Коледа, при съпротивата на цялата инвестиционна общност – не чакайте сериозни инвеститори, предупреждава Велев.

Относно очакванията за икономически ръст от 0,8% догодина, АИКБ счита, че българската икономика има потенциал за по-голям растеж. Анкетата на асоциацията сред нейните членове също говори за очакван по-голям ръст на продажбите, печалбите, на заетостта през следващата година. Прогнозата е била за ръст за 2015 г. от 1,2-1,3%, но Велев уточнява, че оттогава мина доста време, през което са се случили редица събития.

Какво се случи? Отношенията ЕС – Русия са проблем за българската икономика, посочва Велев. Ние основно продаваме в ЕС, а европейската икономика забави развитието си в резултат на сбърканата политика на ЕС по въпроса. Това е в допълнение на преките щети от драстичната обезценка на рублата и оттам намаляване на българския износ за Русия и срива се експорт за Украйна.

Този фактор – украинската криза, ще оказва много силно влияние върху българската икономика и през следващата година, смята Велев. Риск за политическата стабилност, която не можем да сме сигурни, че е постигната за дълго, са и

действията на правителството, които постоянно ни изненадват, посочва той. Третият риск са последствията от кризата около КТБ и евентуални кризи при приетите промени по пенсионния модел.

Анкетата на АИКБ сред фирмите, членуващи в нея, показва очакване за нарастване на заетостта догодина. Но непремереното увеличение на минималната работна заплата (прието след провеждането на анкетата) ще работи в обратна посока, напомня той. Няма как да има работеща икономика, ако има такава административна намеса в нея. Така че през следващата година по-скоро ще продължи да се увеличава безработицата, да намалява заетостта и да се увеличава сивият сектор, прогнозира от АИКБ.

Оптимистично виждане за развитието на фирмите – за откриването на нови пазари и за разкриване на нови работни места, сочи годишната анкета между компаниите, членуващи в Българска стопанска камара (БСК).

В тазгодишното проучване на Камарата за икономиката през 2015 година единствената промяна спрямо миналата година е слабо покачване на процента на оптимистите – 35% от анкетираниите предвиждат позитивно развитие на икономиката през 2015 г. По отношение на икономическите процеси за следващата година се запазват пропорциите от миналогодишното изследване, когато 34% от анкетираниите прогнозираха ръст на икономиката, 33% бяха по-скоро песимисти, а 25% очакваха запазване на нивото от предходния период.

dir.bg

✓ Ще бъде ли добра 2015-а за бизнеса?

Какви са очакванията на работодателите за икономиката на страната

Каква година ще бъде 2015-а за бизнеса? Какви са очакванията на мениджърите за бизнес средата, пазара на труда, инвестициите, експорта и в какви условия ще работи бизнесът през годината. Представяме ви очакванията на фирмите през погледа на три работодателски организации – Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Българска стопанска камара (БСК).

Би следвало да очакваме по-стабилна 2015 година, тъй като имаме функциониращ парламент и редовно избрано правителство, смята Васил Велев, председател на АИКБ. В прогнозата си за икономиката на страната през следващата година, направена за Investor.bg, Велев посочва, че отделни събития както във вътрешен, така и в международен план, карат бизнеса да е внимателен в прогнозите си за 2015 година.

Той визира продължаващите санкции срещу Русия и отражението им върху българския бизнес, както и непремерени и несъгласувани със социалните партньори действия във вътрешен план.

Ако приетата на Коледа „реформа“ в пенсионния модел (т.нар. „доброволна национализация“) бъде осъществена, тя ще има за последица неизбежно негативно влияние върху капиталовия и финансовия пазар, ще рефлектира върху инвестиционния климат и върху публичните финанси. А това не работи в полза на стабилността, смята Велев.

„Нека да е ясно - всякакви бързи и кардинални изменения, направени без оценка на въздействието, без обществено обсъждане - не са в полза на стабилността. Начинът за осигуряването ѝ е чрез прогнозируеми действия в резултат на предписания от закона режим за социален диалог“, посочи той.

При резки промени в законите, подготвени тайно, без публичен дебат, оповестени и приети за 5 дни по Коледа, при съпротивата на цялата инвестиционна общност – не чакайте сериозни инвеститори, предупреждава Велев.

Относно очакванията за икономически ръст от 0,8% догодина, АИКБ счита, че българската икономика има потенциал за по-голям растеж. Анкетата на асоциацията сред нейните членове също говори за очакван по-голям ръст на продажбите, печалбите, на заетостта през следващата година. Прогнозата е била за ръст за 2015 г. от 1,2-1,3%, но Велев уточнява, че оттогава мина доста време, през което са се случили редица събития.

Какво се случи? Отношенията ЕС – Русия са проблем за българската икономика, посочва Велев. Ние основно продаваме в ЕС, а европейската икономика забави развитието си в резултат на сбърканата политика на ЕС по въпроса. Това е в допълнение на преките щети от драстичната обезценка на рублата и оттам намаляване на българския износ за Русия и сриналия се експорт за Украйна.

Този фактор – украинската криза, ще оказва много силно влияние върху българската икономика и през следващата година, смята Велев. Риск за политическата стабилност, която не можем да сме сигурни, че е постигната за дълго, са и действията на правителството, които постоянно ни изненадват, посочва той. Третият риск са последствията от кризата около КТБ и евентуални кризи при приетите промени по пенсионния модел.

Анкетата на АИКБ сред фирмите, членуващи в нея, показва очакване за нарастване на заетостта догодина. Но непремереното увеличение на минималната работна заплата (прието след провеждането на анкетата) ще работи в обратна посока, напомня той. Няма как да има работеща икономика, ако има такава административна намеса в нея. Така че през следващата година по-скоро ще продължи да се увеличава безработицата, да намалява заетостта и да се увеличава сивият сектор, прогнозира от АИКБ.

Оптимистично виждане за развитието на фирмите – за откриването на нови пазари и за разкриване на нови работни места, сочи годишната анкета между компаниите, членуващи в Българска стопанска камара (БСК).

В тазгодишното проучване на Камарата за икономиката през 2015 година единствената промяна спрямо миналата година е слабо покачване на процента на оптимистите – 35% от анкетираниите предвиждат позитивно развитие на икономиката през 2015 г. По отношение на икономическите процеси за следващата година се запазват пропорциите от миналогодишното изследване, когато 34% от анкетираниите прогнозираха ръст на икономиката, 33% бяха по-скоро песимисти, а 25% очакваха запазване на нивото от предходния период.

✓ 2015 година през погледа на бизнеса

2014 г. вече е история. Вижте кои са най-значимите събития и тенденции от политическия и икономически живот в България и по света през последните 12 месеца в специалната секция „Икономиката през 2014 г.“.

Каква година ще бъде 2015-а за бизнеса? Какви са очакванията на мениджърите за бизнес средата, пазара на труда, инвестициите, експорта и в какви условия ще работи бизнесът през годината.

Представяме ви очакванията на фирмите за 2015 година през погледа на три работодателски организации – Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Българска стопанска камара (БСК).

Би следвало да очакваме по-стабилна 2015 година, тъй като имаме функциониращ парламент и редовно избрано правителство, смята Васил Велев, председател на АИКБ. В прогнозата си за икономиката на страната през следващата година, направена за Investor.bg, Велев посочва, че отделни събития както във вътрешен, така и в международен план, карат бизнеса да е внимателен в прогнозите си за 2015 година.

Той визира продължаващите санкции срещу Русия и отражението им върху българския бизнес, както и непремерени и несъгласувани със социалните партньори действия във вътрешен план.

Ако приетата на Коледа „реформа“ в пенсионния модел (т.н. „доброволна национализация“) бъде осъществена, тя ще има за последица неизбежно негативно влияние върху капиталовия и финансовия пазар, ще рефлектира върху инвестиционния климат и върху публичните финанси. А това не работи в полза на стабилността, смята Велев.

„Нека да е ясно - всякакви бързи и кардинални изменения, направени без оценка на въздействието, без обществено обсъждане - не са в полза на стабилността. Начинът за осигуряването ѝ е чрез прогнозируеми действия в резултат на предписания от закона режим за социален диалог“, посочи той.

При резки промени в законите, подготвени тайно, без публичен дебат, оповестени и приети за 5 дни по Коледа, при съпротивата на цялата инвестиционна общност – не чакайте сериозни инвеститори, предупреждава Велев.

Относно очакванията за икономически ръст от 0,8% догодина, АИКБ счита, че българската икономика има потенциал за по-голям растеж. Анкетата на асоциацията сред нейните членове също говори за очакван по-голям ръст на продажбите, печалбите, на заетостта през следващата година. Прогнозата е била за ръст за 2015 г. от 1,2-1,3%, но Велев уточнява, че оттогава мина доста време, през което са се случили редица събития.

Какво се случи? Отношенията ЕС – Русия са проблем за българската икономика, посочва Велев. Ние основно продаваме в ЕС, а европейската икономика забави развитието си в резултат на сбърканата политика на ЕС по въпроса. Това е в допълнение на преките щети от драстичната обезценка на рублата и оттам намаляване на българския износ за Русия и сриналия се експорт за Украйна. Този фактор – украинската криза, ще оказва много силно влияние върху българската икономика и през следващата година, смята Велев. Риск за политическата стабилност, която не можем да сме сигурни, че е постигната за дълго, са и действията на правителството, които постоянно ни изненадват, посочва той. Третият риск са последствията от кризата около КТБ и евентуални кризи при приетите промени по пенсионния модел.

Бюджетът за 2015 г. е консервативно реалистичен, посочва Васил Велев по отношение на основните макроикономически показатели, заложи в Бюджет 2015. Енергично подкрепяме запазването на данъчните ставки за периода, запазването на осигурителните вноски и нивото на преразпределение на БВП, намаляването на разходите в държавната администрация с 400 милиона. Също така считаме, че разходите трябва да се съкратят още повече, особено тези за отбрана и сигурност, казва председателят на асоциацията.

Приходите в Бюджет 2015 са подценени, ръстът на БВП можеше да е по-голям, допълва той. Според него не се решават основни проблеми на бизнеса. Като пример може да се даде проблемът с такса битови отпадъци, която отново няма да се плаща спрямо количеството изхвърлени отпадъци, а остава както досега спрямо активите на компаниите. Бизнесът продължава да е против плащането на първите три дни от болничните от работодателя. Противопоставя се и на административното увеличаване на минималните осигурителни доходи, както и на ръста на максималния осигурителен доход. Волунтаристично и икономически неаргументирано е драстичното увеличение на минималната работна заплата, при това от едно ниво, което вече е изпреварило възможностите на икономиката, допълва Велев.

Анкетата на АИКБ сред фирмите, членувачи в нея, показва очакване за нарастване на заетостта догодина. Но непремереното увеличение на минималната работна заплата (прието след провеждането на анкетата) ще работи в обратна посока, напомня той. Няма как да има работеща икономика, ако има такава административна намеса в нея. Така че през следващата година по-скоро ще продължи да се увеличава безработицата, да намалява заетостта и да се увеличава сивият сектор, прогнозира от АИКБ.

Административното потискане на цените приключи с ръста на цените на електрическата енергия и за следващата година се очаква минимална инфлация, посочва Велев. Прогнозата на асоциацията е за по-голяма инфлация – от порядъка на 0,5%, от тази на правителството - 0,1%. Цената на петрола ще е от съществено значение. Не споделяме политики за административно увеличаване на възнагражденията. Трябва да се насърчават инвестициите и износът, защото потреблението у нас е потребление на вносни стоки. Храним се с 80% вносни стоки, припомня Велев.

Всякакви идеи, които са свързани с увеличаване на производителността, експорта, инвестициите, с ръст в икономиката, и от там – ръст на доходите, намират подкрепата на АИКБ. Всякакви идеи за административно увеличаване на доходите са контрапродуктивни и водят до увеличаване на сивия сектор и до спад на заетостта.

Повече от половината от фирмите членове на асоциацията очакват подобрене на финансовите си резултати и ръст на инвестициите през 2015 г. Но нестабилността и липсата на прогнозируемост в решенията и действията на държавното управление могат да намалят този процент.

Отворените икономики, каквато е българската, понесат по-силно последиците при сътресения в голямата геополитика. Негативно се отразяват на българския бизнес разменените санкции между Запада и Русия. Очакваме активизиране на българските посланици и службите по търговско-икономическите въпроси в чужбина с оглед на защитата на интересите на българските компании в съответната страна и насърчаване на стокообмена, посочва Велев.

Имаме нужда от една по-прагматична външна политика, насочена към интересите на българската икономика, от активизиране на Българската банка за развитие и Българската агенция за експортно застраховане, както и от по-гъвкава подкрепа на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, казва той.

Ролята на еврофондовете за подобряване на бизнес средата трябва да търсим при проблемите с инфраструктурата, образованието и доброто управление. Въпреки известните неблагоприятия, като цяло усвояването на еврофондовете се подобрява, отчита Велев. Той се надява за следващия програмен период да бъде постигнато и ограничаване на ресурсите в скъпоструващи и потъващи в банковата система схеми за финансов инженеринг за сметка на доказалите се като високоефективни и търсени от бизнеса схеми за технологична модернизация, енергийна ефективност, иновации и насърчаване на износа.

Без решение все още на този етап остават проблеми като третирането на МСП като големи предприятия и свързаните с това ограничения, прекомерната изискуемост на банкови гаранции, липсата на бърз и ефективен механизъм за разрешаване на спорове по наложени финансови корекции, заявява Велев.

Оптимистично виждане за развитието на фирмите – за откриването на нови пазари и за разкриване на нови работни места, сочи годишната анкета между компаниите, членуващи в Българска стопанска камара (БСК).

В тазгодишното проучване на Камарата за икономиката през 2015 година единствената промяна спрямо миналата година е слабото покачване на процента на оптимистите – 35% от анкетиранияте предвиждат позитивно развитие на икономиката през 2015 г. По отношение на икономическите процеси за следващата година се запазват пропорциите от миналогодишното изследване, когато 34% от анкетиранияте прогнозираха ръст на икономиката, 33% бяха по-скоро песимисти, а 25% очакваха запазване на нивото от предходния период.

Що се отнася до бизнес плановете за 2015 г., най-сериозна активност фирмите планират във връзка с разработването на нови продукти и услуги (61%), търсенето на нови пазари (56%) и увеличаването на обема на производството (49%). Мениджърите са предпазливи по отношение на плановете си за нови кредити (11%) и ръст на работните места (23%). Всеки трети анкетираният планира увеличение на трудовите възнаграждения и изпълнение на европроекти, сочи анкетата на БСК.

Прави впечатление високият процент все още нерешили дали ще кандидатстват за еврофинансиране – всеки трети (35%) има колебания в това отношение. За сравнение, през миналата година този процент беше 16, а готовност за кандидатстване декларираха 59% от анкетиранияте. Най-честите причини за отказ на фирмите да кандидатстват за еврофинансиране са: тежките процедури, съмнения в обективността на оценяването, липса на авансово финансиране, недостатъчна информация, липса на квалифициран човешки ресурс за изпълнение на проектите.

Почти всеки втори анкетираният декларира, че възнамерява да инвестира в развитие и обучение на персонала, което е показател за осъзнаването на ключовата роля на човешките ресурси за постигането на конкурентоспособност.

Спрямо миналогодишното проучване сериозно намалява процентът на анкетиранияте, които планират инвестиции в производствени мощности – такива плановете за 2014 г. декларираха 39%, а за 2015 г. са 26%. Интересът към инвестиции в иновации, марки и патенти остава непроменен – за 2014 г. такива очаквания имаха 33% от анкетиранияте, а за 2015 г. са 32%.

Леко подобрение на бизнес средата у нас спрямо предходната година, което предполага възстановяване, макар и бавно, отчита анкетата на Българска търговско-промишлена палата (БТПП).

Около една трета (36%) от фирмите очакват да подобрят резултатите от дейността си през 2015 г., 17% прогнозираят спад, а почти половината (47%) смятат, че икономическото им развитие през 2015 г. ще остане на нивото от 2014 г. Показателят за бизнес климата у нас през 2015 г. се подобрява спрямо резултатите за 2014 г., но рискове са налице заради нестабилността и крехкото икономическо възстановяване, смята председателят на палатата Цветан Симеонов.

Традиционно фирмите у нас са с по-добри очаквания за продажбите си в чужбина, спрямо приходите от нашия пазар. Близо половината от анкетиранияте смятат, че ще могат да постигнат по-висок износ догодина. Износът през 2015 г. се очаква да се увеличава, но с бавни темпове, заради геополитическото напрежение и несигурната глобална среда.

Бизнесът не очаква значително увеличение на вътрешното търсене, като малко над половината фирми прогнозираят, че приходите им през 2015 г. ще са същите като през 2014 г.

При заетостта за втора поредна година се забелязва стабилизиране, като 64% от участвалите в проучването смятат, че ще запазят броя на служителите си. Намалява делът на фирмите, които прогнозираят спад в заетостта (от 11% през 2014 г. на 9% през 2015 г.). Окуражаващите признаци за заетостта обаче са поставени в риск заради възможностите за натиск върху пазара на труда.

Има известно подобрение и по отношение на инвестициите, макар че все още голяма част от фирмите (53%) се ориентират към запазване на нивото им през 2015 г. Намерения за повече инвестиции догодина заявяват 36%. За намаляване на инвестиции мислят около 11%, докато при миналогодишното изследване са били 16%.

chernomore.bg

✓ Ще бъде ли добра 2015-а за бизнеса?

Какви са очакванията на работодателите за икономиката на страната

Каква година ще бъде 2015-а за бизнеса? Какви са очакванията на мениджърите за бизнес средата, пазара на труда, инвестициите, експорта и в какви условия ще работи бизнесът през годината. Представяме ви очакванията на фирмите през погледа на три работодателски организации – Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Българска стопанска камара (БСК).

Би следвало да очакваме по-стабилна 2015 година, тъй като имаме функциониращ парламент и редовно избрано правителство, смята Васил Велев, председател на АИКБ. В прогнозата си за икономиката на страната през следващата година, направена за Investor.bg, Велев посочва, че отделни събития както във вътрешен, така и в международен план, карат бизнеса да е внимателен в прогнозите си за 2015 година.

Той визира продължаващите санкции срещу Русия и отражението им върху българския бизнес, както и непремерени и несъгласувани със социалните партньори действия във вътрешен план.

Ако приетата на Коледа „реформа“ в пенсионния модел (т.нар. „доброволна национализация“) бъде осъществена, тя ще има за последица неизбежно негативно влияние върху капиталовия и финансовия пазар, ще рефлектира върху инвестиционния климат и върху публичните финанси. А това не работи в полза на стабилността, смята Велев.

„Нека да е ясно - всякакви бързи и кардинални изменения, направени без оценка на въздействието, без обществено обсъждане - не са в полза на стабилността. Начинът за осигуряването ѝ е чрез прогнозируеми действия в резултат на предписания от закона режим за социален диалог“, посочи той.

При резки промени в законите, подготвени тайно, без публичен дебат, оповестени и приети за 5 дни по Коледа, при съпротивата на цялата инвестиционна общност – не чакайте сериозни инвеститори, предупреждава Велев.

Относно очакванията за икономически ръст от 0,8% догодина, АИКБ счита, че българската икономика има потенциал за по-голям растеж. Анкетата на асоциацията сред нейните членове също говори за очакван по-голям ръст на продажбите, печалбите, на заетостта през следващата година. Прогнозата е била за ръст за 2015 г. от 1,2-1,3%, но Велев уточнява, че оттогава мина доста време, през което са се случили редица събития.

Какво се случи? Отношенията ЕС – Русия са проблем за българската икономика, посочва Велев. Ние основно продаваме в ЕС, а европейската икономика забави развитието си в резултат на сбърканата политика на ЕС по въпроса. Това е в допълнение на преките щети от драстичната обезценка на рублата и оттам намаляване на българския износ за Русия и сринания се експорт за Украйна.

Този фактор – украинската криза, ще оказва много силно влияние върху българската икономика и през следващата година, смята Велев. Риск за политическата стабилност, която не можем да сме сигурни, че е постигната за дълго, са и действията на правителството, които постоянно ни изненадват, посочва той. Третият риск са последствията от кризата около КТБ и евентуални кризи при приетите промени по пенсионния модел.

Анкетата на АИКБ сред фирмите, членуващи в нея, показва очакване за нарастване на заетостта догодина. Но непремереното увеличение на минималната работна заплата (прието след провеждането на анкетата) ще работи в обратна посока, напомня той. Няма как да има работеща икономика, ако има такава административна намеса в нея. Така че през следващата година по-скоро ще продължи да се увеличава безработицата, да намалява заетостта и да се увеличава сивият сектор, прогнозира от АИКБ.

Оптимистично виждане за развитието на фирмите – за откриването на нови пазари и за разкриване на нови работни места, сочи годишната анкета между компаниите, членуващи в Българска стопанска камара (БСК).

В тазгодишното проучване на Камарата за икономиката през 2015 година единствената промяна спрямо миналата година е слабото покачване на процента на оптимистите – 35% от анкетиранияте предвиждат позитивно развитие на икономиката през 2015 г. По отношение на икономическите процеси за следващата година се запазват пропорциите от миналогодишното изследване, когато 34% от анкетиранияте прогнозираха ръст на икономиката, 33% бяха по-скоро песимисти, а 25% очакваха запазване на нивото от предходния период.

dariknews.bg

✓ АИКБ: Не приемаме ерозирането на втория стълб на осигурителната система

Гласуваната от Народното събрание възможност гражданите да прехвърлят партидите си от универсалните пенсионни фондове (УПФ) от втория стълб на общественото осигуряване към първия стълби, иначе казано към НОИ, е принципно погрешна и създава големи рискове за състоянието на социално-осигурителната система, на капиталовия и финансовия пазар, на инвестиционния климат.

Това се казва в позицията на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) по повод спорните промени в пенсионния модел.

"Ние не приемаме ерозирането на втория стълб на осигурителната система. Зад заявеното желание да се осигури "свобода на избора", стои огромната опасност да се срине капиталовият стълб на осигурителната система. От чисто правна гледна точка, предприетите промени са противоконституционни. Съмненията, че по този начин може да се стигне до "разчистване" на пазара също не са за пренебрегване", заявяват от АИКБ.

В позицията си УС на АИКБ заявява, че отхвърля направените промени в нормативната уредба на социално-осигурителната система, като изцяло поддържа аргументите изложени вече в общото становище на Асоциацията на индустриалния капитал в България, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, Българската асоциация на управляващите дружества, Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници, Асоциацията на дружествата със специална инвестиционна цел и Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България, подкрепено от Асоциацията на банките в България.

АИКБ приветства заявлението на управляващото мнозинство, че подзаконовите нормативни актове, необходими за влизането в сила на направените промени в осигурителното законодателство няма да бъдат приети без провеждане на задълбочена дискусия, която да се проведе през първото тримесечие на 2015 г. Това несъмнено е признак на връщане към здравия разум, зачитане на Европейския социален модел и отговорно държавническо поведение.

"Едновременно с това, ние не виждаме никакви възможности за "законодателен ремонт" на направените промени, освен тяхната пълна отмяна. Никакви редакционни и козметични поправки няма да могат да отстранят изначалните дефекти на започналото настъпление срещу втория стълб на социално осигурителната система у нас", казват от асоциацията.

АИКБ ще участва дейно и отговорно в предложените дебати. "За нас е от изключително значение запазването на съществуващия тристълбов модел и неговото прецизиране, а не фаворизиране на обособена част от модела за сметка на друга.

Това несъмнено предполага отпадане на спорните изменения в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО), водещи до съществени същностни изменения в КСО и предприемане на действия, които да водят до укрепване и на трите стълба на осигурителната система. Тук отново се налага да напомним за необходимостта от ограничаване на ранното пенсиониране, особено сред някои специфични професии от секторите "Отбрана" и "Сигурност" и радикалното пресичане на измамите при инвалидните пенсии. Също така смятаме, че от принципна и от прагматична гледна точка е необходимо освен социалните партньори в дебатите да бъдат сериозно ангажирани организациите, които представляват основните участници на капиталовия пазар - освен АИКБ, това са Асоциация на банките в България (АББ), Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите в България (АДВИБ)", се казва в позицията.

infostock.bg

✓ Президентско вето върху пенсионните промени поискаха бизнес организации

Президентът да наложи вето върху пенсионните промени, които парламентът одобри в Кодекса за социално осигуряване поискаха няколко бизнес непарвителиствени организации сред които Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Асоциацията на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, Асоциацията на лицензираните инвестиционни посредници, Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите, Българското актюерско дружество.

В писмото се посочва, че президентът като гарант на правова държава следва да упражни конституционните си правомощия и да наложи вето, като върне закона за ново обсъждане в Народното събрание в частта му, която регламентира пренасочване на осигурителни вноски от универсалните пенсионни фондове към НОИ. Освен това, организациите считат, че с тези текстове са нарушени основни принципи на законодателството и Конституцията.

В депозирано до държавния глава писмо, което бе изпратено и до медиите, организациите смятат, че и сега правото на хората къде да постъпват задължителните им вноски е гарантирано и към момента с възможността те сами да посочват фонд. Според авторите на писмото, чрез внесените поправки на практика няма да има информиран избор, защото се предлага той да се прави между две несравними по естеството си системи. Те оспорват и записания еднократен избор за лицата, които за първи път ще постъпят на работа след първи януари догодина. Фондовете са на мнение, че за първи път

в историята на новия пенсионен модел в България се прави опит за противопоставяне между държавното и капиталовото осигуряване, като това ще доведе до неравнопоставеност за различните лица, без да има по-високи приходи в обществения стълб.

В писмото до президента се казва още, че промяната се прави без оценка на въздействие. Не е поискано и не е отчетено становището на Комисията за финансов надзор, която е на мнение, че до момента средствата на пенсионните фондове се инвестират във финансови инструменти при строго спазване на ограниченията за рискове.

Президентът Росен Плевнелиев обаче обяви преди десетина дни, че няма да налага вето върху промените, тъй като се надява до края на март 2015 година да се проведе обществен дебат, след който да бъдат внесени законодателни промени за цялостна пенсионна реформа.

В изявлението си държавният глава беше категоричен, че бързото приемане на промените в пенсионната сфера донякъде е нарушило и коалиционните споразумения в управляващата коалиция, но ще даде шанс да бъде изготвена цялостна стратегия за пенсионната реформа, което беше обещано от управляващите.

Тогава Росен Плевнелиев критикува и възможността за еднократен избор за прехвърляне от частен фонд към НОИ. „Демокрацията не е еднопосочна улица“, посочи президентът и допълни, че не е демократично един млад човек да има еднократен избор, който да има влияние върху целия му живот.

economymagazine.bg

✓ Капиталови организации: Промените в КСО нарушават Конституцията

Пет браншови асоциации поискаха президентско вето

Пет професионални организации, от името на техните членове, поискаха в писмо до президента Росен Плевнелиев да наложи вето върху частта от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г., с която бяха наложени промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО), даващи възможност за прехвърляне на средства от универсалните пенсионни фондове към НОИ.

Зад искането застават Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите в България (АДВИБ) и Българско актьорско дружество (БАД).

Авторите посочват, че въпреки основния мотив на вносителите, че по този начин се дава свобода на избор на осигурените лица, възможност за избор съществува и към този момент – между различните универсални пенсионни фондове, опериращи на пазара. Промяната в пенсионния фонд и сега е основен способ за конкуренция между тях и защита интересите на осигурените лица, се посочва в писмото. В допълнение на това, за да се правят подобен избор, той трябва да е съпроводен с необходимата за тази цел информация.

„Чрез внесените промени това на практика е неосъществимо, тъй като на осигурените лица се предлага избор между две несравними по естеството си системи на пенсионно осигуряване – разходопокривна и капиталова. Принципите и правилата, въз основа на които се осъществяват тези две системи са коренно различни, за да може човек, който не е специалист, каквито са повечето осигурени лица, да направи съответния анализ и правилния избор, още повече в началото на своята трудова кариера, каквото е предложението за лицата, които ще започнат за първи път работа след 1 януари 2015 г. Тези лица могат само еднократно, в едногодишен срок, след като са започнали работа, да изберат, да да се осигуряват в УПФ или не. В случай, че не упражнят „правото си на избор“ в този срок, те ще се осигуряват само във фонд „Пенсии“ и не могат повече да променят решението си“, обясняват от петте браншови организации.

Според авторите, направени изменения не са нито законово обосновани, нито съответстват на принципите на проведената в страната пенсионна реформа. Изтъква се, че двете форми на осигуряване на се противопоставят една на друга, а се допълват и вторият и третият стълб са създадени, за да преодолеят недостатъците на общественото осигуряване. Сред тези недостатъци са лимитирането на максималния размер на пенсията, предоставянето на пенсии на хора с несъответстващ осигурителен принос и дотирането на разходите за пенсии от държавния бюджет. „За съжаление, за първи път във вече близо 15-годишната история на новия пенсионен модел се прави опит за директно противопоставяне между първия и втория стълб на пенсионната система“, заявяват асоциациите.

Напомня се, че основно от възможността биха се възползвали хора с ниска стойност на индивидуалните партиди. Това в повечето случаи са хора, които не се осигуряват на реалното си възнаграждение, имат дълги прекъсвания в осигуряването си или работят без трудово правоотношение. В резултат, в дългосрочен план това ще доведе до повече задължения за системата, отколкото биха били приходите в краткосрочен план.

„Върху всички посочени фактори държавата има необходимите механизми, за да въздейства, но не го прави. Напротив, в случая, за пореден път тя избира пътя на порочната практика да отнема блага от едни свои съвестни граждани, за да задоволи нуждите на други свои граждани, които макар и не винаги по своя вина, не изпълняват законовите си задължения“, категорично изразяват несъгласието си организациите.

В писмото се посочва, че за промените не е правен необходимия анализ и последиците биха били по-скоро негативни. Изтъкнати са три нарушения на Конституцията на Република България. Първото е свързано с принципа на правовата държава и противопоставянето на новия член 4б, според който ако лицето не подаде в едногодишен срок заявление за осигуряване в УПФ, то то ще се осигурява само във Фонд „Пенсии“ с увеличена вноска за него, с Дял втори от КСО. Според авторите се нарушава и чл. 6 ал. първа от Конституцията, касаещ равните права на гражданите пред закона. Това става чрез различните права, които въвеждат промените за хората, които навлизат в осигуряване и вече осигуряващите се лица. Неравноправие възниква и по отношение на това, че избралите да се осигуряват само в НОИ нямат право на

повторен избор, докато тези в УПФ могат да се прехвърлят в НОИ по всяко време. Нарушава се и чл. 19 (1) от Конституцията, гласящ: „Икономиката на Република България се основава на свободната стопанска инициатива.”

В съобщение до медиите, от Асоциацията на индустриалния капитал в България изрази подкрепата си за писмото на петте браншови организации. От АИКБ обаче подчертават, че се надяват управляващите да изпълнят ангажимента си, поет преди Коледа и да направят промени във вече приетите текстове. Според Асоциацията това би било по-доброто решение от налагането на вето или сезирането на Конституционния съд.

slivendnes.com

✓ АИКБ се присъединява към мотивите на 5-те професионални организации от капиталовия пазар и очаква промяна в КСО

Писмо от Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД), Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България (АДВИБ) и Българското актюерско дружество (БАД), изпратено до президента на Република България във връзка с промените в системата за пенсионното осигуряване. АИКБ се присъединява към мотивите на 5-те професионални организации от капиталовия пазар и очаква промяна в КСО, в съответствие с анонсираната готовност за това от управляващата коалиция преди Коледа. Това би било проява на държавническа мъдрост и е по-добро решение от Президентско вето, отмяна на спорните текстове от Конституционен съд и/или сезиране на Европейски институции.

hashtaq-bg.com

✓ 5 бизнес организации с искане Плевнелиев да върне поправките в пенсионното осигуряване

5 бизнес организации изпратиха писмо до президента с молба да наложи вето на гласувания от НС Закон за бюджета на ДОО за 2015 г., в частта му, с която се внасят промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО), събщи БГНЕС. "Въз основа на тези промени ще се пренасочат към НОИ осигурителните вноски, които осигурените лица и работодателите понастоящем превеждат на универсалните и професионалните пенсионни фондове", пишат в писмо до президента Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД), Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България (АДВИБ), Българско актюерско дружество (БАД).

Организациите пишат, че основният мотив за промените в КСО, отнасящи се за осигуряването в универсален пенсионен фонд, е правото на избор на осигурените лица. "И към настоящия момент нормативната уредба по допълнително пенсионно осигуряване – задължително и доброволно, регламентира свободата на избор на пенсионен фонд и възможността за неговата промяна, като основни права осигурените лица. Упражняването на тези права е основен способ за защита на техните интереси, като в зависимост от развитието на осигурителния пазар, резултатите на различните фондове и обслужването, което получават, те преценяват дали да продължат да се осигуряват в съответния фонд или да променят своя избор, когато не са доволни от предоставяната услуга", смятат организациите.

"Този мотив сам по себе си, звучи много добре, но за да бъде осъществено това право, е необходимо този, който ще го упражни, да разполага с необходимата сравнима информация и показатели, за да направи не просто формален или под нечие давление "избор", а действително информиран избор", пишат те и добавят, че според тях, чрез внесените промени това на практика е неосъществимо, тъй като на осигурените лица се предлага избор между две несравними по естеството си системи на пенсионно осигуряване – разходопокривна и капиталова.

"Принципите и правилата, въз основа на които се осъществяват тези две системи са коренно различни, за да може човек, който не е специалист, каквито са повечето осигурени лица, да направи съответния анализ и правилния избор, още повече в началото на своята трудова кариера, каквото е предложението за лицата, които ще започнат за първи път работа след 1 януари 2015 г. Тези лица могат само еднократно, в едногодишен срок, след като са започнали работа, да изберат дали да се осигуряват в универсален пенсионен фонд или не. В случай, че не упражнят "правото си на избор" в този срок, те се осигуряват само във фонд "Пенсии" и не могат повече да променят решението си", пишат още организациите.

Те са убедени, че направените предложения не са нито законово обосновани, нито съответстват на принципите и философията на проведената в България пенсионна реформа през последните 15 години. Организациите се обръщат към президента да упражни конституционните си правомощия и да наложи вето на промените в КСО, като върне закона в тази му част за ново, основано на задълбочен анализ, обсъждане в Народното събрание. "Считаме, че са нарушени основни принципи на законодателството и конституционни текстове", категорични са организациите.

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) се присъединява към мотивите на 5-те професионални организации от капиталовия пазар и очаква промяна в КСО, в съответствие с анонсираната готовност за това от управляващата коалиция. "Това би било проява на държавническа мъдрост и е по-добро решение от президентско вето, отмяна на спорните текстове от Конституционен съд и/или сезиране на европейски институции", смятат от АИКБ.

Вестник 24 часа

✓ **Започва данъчна кампания на НАП**

Днес в 9:00 ч. започва данъчна кампания във всички офиси на Националната агенция за приходите /НАП/. Физическите лица могат да подадат декларациите си и да внесат данъка не по-късно от 30 април, съобщават от НАП.

Онлайн системата за подаване на декларации от физически лица с електронен подпис беше активирана в първата минута след настъпването на новата година, припомнят от НАП. Първата данъчна декларация през 2015 г. е подадена 40 минути след полунощ от 34-годишен IT специалист, използвал онлайн услугата за деклариране с електронен подпис.

Последното нововъведение за данъчната кампания 2015 г. е възможността гражданите да подадат подоходна декларация по електронен път без електронен подпис, а с персонален идентификационен код /ПИК/, който се издава безплатно във всеки офис на НАП. Над 150 000 физически лица вече са се снабдили с този код и могат да спестят пет на сто от дължимия данък, ако изпратят онлайн формуляра си до 31 март.

Освен деклариране на доходи онлайн, приходната агенция предлага и възможност за плащане на всички видове задължения по интернет, както и още над 30 е-услуги, които спестяват на бизнеса и гражданите над 300 млн. лв. годишно.

Информация за деклариране и плащане на данъци и осигурителни вноски граждани и фирми могат да получат в работно време на телефона на Информационния център на НАП 0700 18 700 на цената на градски разговор.

✓ **Цените на горивата без промяна през 2015 г.**

По-евтини горива и тази година. Поне до края на 2015-та шофьорите ще зареждат бензин и дизел на същите цени, прогнозира експерти. Само за година най-масовите горива поевтиняха до нивата си от преди 5-6 години, съобщи Нова ТВ.

При всяко зареждане на колонката шофьорите на леки коли вече усещат по джоба си по-евтиното гориво.

С парите, с които преди година шофьор е зареждал, сега пълни почти половин резервоар отгоре. И всяко пътуване до работа му излиза доста по-евтино.

За пристигащите на столичната автогара след празниците обаче пътуването струва колкото и преди горивата да поевтинят.

От края на лятото досега горивата поевтиняха с повече от 15%, най-вече заради рязкото падане на цените на суровия петрол.

Поради редица фактори обаче рязкото поевтиняване ще спре и поне година ще зареждаме гориво на същите цени. Едва след това може да се стигне до поскъпване – но само с няколко стотинки на литър отгоре.

Следващото такова леко поскъпване се очаква в началото на лятото, когато отново едновременно хиляди ще тръгнат по пътищата на страната.

Освен от цената на суровия петрол за колко точно ще пълним резервоарите ще зависи и от фактори като акциз, разходи за транспортиране, логистика и рафиниране.

✓ **Нова електронна услуга спира измамите с фирми**

Нова електронна услуга, въведена от Агенцията по вписванията, ще спира измамите с мними сделки по прехвърляне на собствеността на цели компании. Амбицията е това да сложи край на кражбите на фирми, съобщи БТ.

Услугата на Агенцията по вписванията наподобява почти изцяло SMS известяването за банковата сметка, което повечето клиенти използват.

„В деня, минутата, часа и секундата на заявяване на промяна в обстоятелствата в търговския регистър, например, Вие ще получите SMS, че има такова действие”, обясни изпълнителният директор на Агенцията по вписванията Венцислав Спиридонов.

Услугата е безплатна и започва да работи от 5 януари. Този вид защита е превантивна мярка, която ще ограничи измамите, тъй като вписването на препологаемо мнимо прехвърляне на фирма се прави след 5 дни - време напълно достатъчно за реакция от страна на жертвата, обясняват още от държавната агенция.

В началото на годината Павел Стоименов разбира, че е продал фирмата си...без да знае. Той е един от десетките ужилени бизнесмени по тази схема в България. „Преди бизнеса си го взимаха с бухалки, сега го взимат виртуално”, казва Стоименов.

Той успява да запази бизнеса си с минимални загуби, но не е оптимист за новата защита, която държавата предлага. „Може ли с един SMS да си опазиш някакво имущество? Те могат да ви блокират и фирмата, да блокират телефони, може да ви блокират абсолютно всичко. Това е несериозно”, скептичен е бизнесменът.

Редица бизнесмени настояват прехвърлянето на фирми да става само пред нотариус. В момента едва 1% от собствениците на регистрирани фирми са се абонирали за SMS известяване.

✓ **Еврото с рекорден спад спрямо долара за 9 години**

Еврото достигна рекордно ниско равнище спрямо долара през последните 9 години, констатира "Файненшъл таймс". Опасенията на инвеститорите са свързани с възможно въвеждане на количествено смекчаване от страна на Европейската централна банка (ЕЦБ) и с реакцията на пазара от евентуалното напускане на еврозоната от Гърция, пояснява изданието. Американският долар се засили спрямо повечето валути с изключение на японската йена. Доларовият индекс достигна максимални за последните 9 години показатели, отбелязва вестникът. На свой ред европейската валута показва най-лош резултат за същия период – курсът на еврото спрямо долара падна с 1,2 на сто. Едно евро сега върви за 1.1864 долара, това е най-лошият показател от март 2006 година. "Спадът на еврото до голяма степен може да се обясни със силата на долара. Тази година доларът все така ще бъде силен, а тенденцията за спада на еврото ще се проявява все по-силно", твърди Митула Котечи, валутен стратег.

✓ **200 000 българи с по-високи заплати**

Работещите на минимална заплата ще получават с 20 лв. повече от януари. От Нова година най-ниското възнаграждение в България вече е 360 лв. на месец. Промяната ще се отрази положително на над 200 000 души. Чистият им доход след плащането на осигуровки и данък общ доход ще се увеличи от 266 лв. на 282 лв.

Въпреки увеличението най-нископлатените работещи ще останат под официалния праг за бедност в страната, който за 2015 г. е 286 лв. Това ще се промени през второто шестмесечие на годината, тъй като от 1 юли минималната заплата ще се повиши до 380 лв. Лошата новина за т.нар. работещи бедни е, че необлагаемият праг от 340 лева за трудови доходи беше премахнат.

През новата година размерът на осигуровките за пенсия, здраве, безработица, майчинство и трудова злополука ще се запази, но хората с високи доходи ще правят по-големи вноски. Причината е, че от 1 януари максималният осигурителен доход се повиши от 2400 лв. на 2600 лв. Получаващите такъв доход ще плащат по 335 лв. осигуровки на месец, което е с 26 лв. повече отколкото през миналата година.

От 1 януари влязоха в сила и новите минимални осигурителни прагове. Синдикатите и работодателите договориха 4,4% среден ръст за 42 бранша. В останалите браншове, в които социалните партньори не се споразумяха, държавата наложи служебно увеличение от 4%. Върху най-високи суми ще се осигуряват мениджърите в производството на кокс и рафинериите. Те ще правят вноски върху минимум 1579 лв.

Земеделците и тютюнопроизводителите също ще имат по-големи разходи за осигуровки. Минималната сума, върху която ще се изчисляват вноските им, се увеличи от 240 лв. на 300 лв. Осигурителният доход за самоосигуряващите се няма да се променя.

Болничният ще се прасца по интернет

От Нова година лекарите няма да издават хартиени болнични листове, а ще ги пращат онлайн до НОИ и до Електронния регистър на болничните листове.

За пред работодателя ще се распечатва документ на хартия, в който ще се посочват периодът и причината за отсъствие от работа.

Целта е да се ускори обработването и плащането на болничните. Досега срокът беше 15 дни след като работодателят подаде листа в НОИ. Очакванията са, че прасчането на данните по електронен път ще го съкрати до 5 работни дни.

НОИ вече разпространи безплатния софтуер и инструкции за ползването му. Лекарите, които нямат компютри или интернет в кабинетите си, разполагат с 6 месеца, за да си осигурят.

Редът за плащането на болничните ще се запази.

Както и през миналата година работодателите ще плащат първите три дни. След това разходът се поема от НОИ.

Майките ще вземат по-ниски обезщетения

От 1 януари НОИ изчислява обезщетението за първата година от майчинството от дохода за последните 24 месеца преди раждането. През 2014 г. базата беше заплатата за последните 18 месеца. Промяната ще се отрази на майките, чийто 45-дневен болничен преди раждането е започнал след Нова година.

Очакванията са, че в повечето случаи включването на по-стари доходи при определянето на обезщетението ще понижи размера му средно с около 10 лева. Това ще спести на НОИ около 6 млн. лв. годишно.

Друга промяна е, че семействата с до три деца ще могат да ползват данъчни преференции през 2015 г. При едно дете годишната данъчна основа на единия родител ще се намалява с 200 лева. Това означава, че той ще плаща с 20 лв. по-малък данък. За две деца намалението на данъчната основа ще е с 400 лева, а за три - с 600 лева.

За пенсия ще трябва още 4 месеца стаж

През 2015 г. възрастта за пенсиониране няма да се повишава, но необходимият стаж ще се увеличи с 4 месеца. Мъжете ще могат да излязат в отдых на 63 години и 8 месеца само ако са се трудили 38 години. За жените критериите са 60 години и 8 месеца възраст и поне 35 години стаж.

Всички пенсии ще се увеличат от 1 юли с близо 2%. Оттогава най-ниската пенсия ще стане 157,44 лв., а най-високата 910 лв. Прогнозите са, че възрастните ще получават средно по 320 лв.

От 1 януари се преустанови отпускането на 25% от социалната пенсия за инвалидност като добавка към друга пенсия. Очакванията са, че това ще намали разходите на НОИ за 2015 г. със 7,3 млн. лв. Хората, които вече получават такава помощ, ще продължат да я вземат. Това са около 450 000 души.

✓ Руски анализатор: Москва няма да строи Южен поток през България

Печално ми е да говоря че Русия няма да строи "Южен поток" през България. Не ми е ясно как ще се развива ситуацията през новата година, защото от Турция този газ трябва да попадне в България и в другите държави. Възниква въпросът, кой ще строи въпросния хъб, газоохранилищата и на коя територия. Повече от убеден съм, че няма е да на българска. Най-вероятно ще е на територията на Турция. Сега България остава зависима от Украйна, която постоянно се опитва да диктува на другите условия по транзита на газа. Това каза в интервю за предаването „Събота 150“ по „Хоризонт“ Владимир Евсеев - директор на института за обществено-политически изследвания на Руската академия на науките.

Той твърди, че няма условия за преразглеждане на руското решение за „Южен поток“

"За Русия е много по-изгодно не да реанимира проекта, а да го даде на Турция, и по-точно Турция да има възможност да сама да определя цените и да преговоря с ЕС. Сега Русия има твърде много проблеми по другите фронтове, и ако похаби всичките си сили за реализирането на "Южен поток", ще ? е много трудно да решава останалите", обясни Евсеев.

Според него всички надежди, че България ще продължава да получава газ транзитен от Украйна са доста необосновани. "За какво е нужен проекта Южен поток с обеми от 60 милиарда кубически метра? Той е необходим само заради това, че транзитът през Украйна да бъде сведен до нула - тоест Русия да бъде напълно независима от транзита през Украйна. Тогава възниква резонният въпрос, а как ще получава газ България? Газът ще върви през Турция и той може да ви струва много по-скъпо, отколкото сега. България трябва да се готви именно към това", каза той.

2015 година ще е сложна за Русия в икономическо и политическо отношение. Санкциите на САЩ и на ЕС по всяка вероятност няма да бъдат облекчени. Същевременно не съм песимист за развитието на страната, защото тя постепенно ще укрепва собствената си икономика и ще намалява зависимостта си от продажбите на нефт и газ. Другият важен проблем е управляемостта на икономиката, и по-специално на банковия сектор. И от тази гледна точка зависимостта на Русия от Запада ще намалява, смята руският анализатор.

Експертът по обществено - политически отношения очаква през следващата година отношенията между Русия и НАТО да останат сложни:

В настоящия момент те на практика са замразени. Макар никой да не се е отказал от Съвета Русия-НАТО, реално тази институция не работи. Ще бъде изключително лоша, ако НАТО реши да увеличи военното си присъствие в балтийските страни, в Полша и Румъния. Тогава Русия ще е принудена да отговори по някакъв начин. В същото време да се говори за някакъв „алармизъм“, че Русия ще разположи тактическо ядрено оръжие в Крим или в Калининградска област, или че ще предприеме други действия, които ще провокират Запада, е не правилно. Русия е готова за диалог, в това число и във военно-политическата сфера, със Запада, но лично аз не виждам Западът да е готов и да иска подобен диалог или да търси компромис

Евсеев очаква Украинската криза да се отрази негативно върху отношенията на Русия със Запада и с България:

Проблемът в Украйна ще продължи най-малко 3, дори 5 години, а може и повече. Трябва да сме готови, че ситуацията там няма да се подобрява. В икономическо отношение, тя ще се влошава, което косвено ще окаже влияние и върху България. Има още един проблем, който засяга България - възможността за изграждане на някакво взаимодействие между две икономически системи - ЕС и Евразийския икономически съюз. На практика те ще се сблъскат на територията на Армения, защото тя подписа споразумение за влизането си в Евразийския икономически съюз, но не се отказва от преференциите си за членство в ЕС. Необходимостта от взаимодействие между двата съюза възникна и на територията на Грузия. Не би било лошо България да помисли как да взаимодейства с едната система, без да се противопоставя на другата, тъй като при тяхното противопоставяне на изхода се получава – Украйна или Молдова, което също не е най-добрият вариант. Виждам ситуацията като доста сложна, но не и катастрофална. Имаме не много, по все пак определени възможности.

Анализаторът коментира и сривът на рублата след поредицата международни санкции:

Курсът на долара към рублата ще остане около 50 . Това вече стана причина за покачване на цените на продуктите и създава икономически проблеми, но в същото време и определени възможности. По наши разчети доларът трябва да струва около 45, най-много 53 рубли, но в никакъв случай 60 или 70. В тези условия все по изгодно става да произвеждаме собствена продукция, а не за внасяме. Западът накара Русия да преминава към самозадоволяване, за което страната има достатъчен потенциал. Западът трябва да мисли, какво е загубил от санкциите, защото отказът от внос на продукти няма да бъде възобновен.

Въпреки че спадът в цените на петрола нанесе удар на икономиката на Русия, страдат и всички останали производителки, коментира руският експерт:

ОПЕК никак не се радва от това падане на цените на петрола, тъй като в бюджета на всички държави от ОПЕК беше заложена цена на петрола от 100 и повече долара за барел петрол. Най-големите загуби сега понася най-големият производител - Саудитска Арабия. Друг е въпросът, че и Русия, и някои страни от ОПЕК имат известни резерви. Целите, които се поставят са абсолютно различн. Ако Саудитска Арабия иска за запази своето място на този пазар и не допусне на него американския шистов газ, сами разбирате, че това няма нищо с противопоставянето ? с Русия. В тези условия тя може известно време да държи ниски цените, но това не дълго, тъй като ще намали финансовите си резерви. За Русия нефтът е важна част от икономика, но не е единствена, а Саудитска Арабия, освен петрол, на практика няма нищо. От тази гледна точка, потенциалът на Русия да издържи на ниските цени е много по-висок. Вероятно цената няма да стигне до 100 за барел, но 70 е много по-приемлива за всички. Надявам се, че това ще стана тази година. За Русия 70 долара за барел не е най-изгодната цена, но страната ще може да изпълнява поети задължения, при това да запълни финансовите си резерви

Според Евсеев територията на Донецката и Луганските републики може да стант независими от Украйна:

Ако украинското ръководство имаше по-голяма политическа далновидност, не би искала икономическата изолация на Донбас, защото това ще го откъсне от състава на Украйна. Като цяло, според мен, в Украйна няма да се стигне до широкомащабна война, въпреки, че в зоната на границата ще има постоянни бойни действия. Всичко това ще се развие на фона на непрекъснато влошаващата се икономика на Украйна. В момента златните резерви на Украйна са около 9 милиарда долара. Вероятно са намалели, след последното плащане за газа, но по някои оценки 6 милиарда от тази сума са – въздух, защото са били вложени в акции на американски компании, които вече не съществуват. Ако това е истина, на практика Украйна няма златни валутни резерви. При липсата на такъв, при краха на топлоенергетиката ?, тъй като най-мощните ТЕЦ-ове се намираха на територията на Донецката и Луганска народни републики, при отсъствието на добив на въглища и при условие, че атомната енергетика е в плачевно състояние, никакво позитивно развитие в Украйна няма да има. Мисля, че днес войната няма да се води на бойното поле. Основната борба ще се води в областта на икономиката. Трябва да е ясно на всички, че сега Украйна може да продължи да съществува като държава, ако годишно ? се отпускат кредити в размер на 30 милиарда долара. Подобни средства никой не е в състояние да дава, особено като се има предвид, че надеждата да бъдат върнати и минимална.

В условията на пълно разрушаване на страната като единно цяло може да се каже, че в близките три години Украйна може да стигне до състояние left-stay на Сомалия, ако Европа разбира това , ако реално оценява процесите, които се развиват там, а не гледа на ситуацията през розови очила, Европа повече от русия е заинтересована от разрешаване този конфликт. Ако Европа продължава да гледа безучаство, Украйна ще се разпадне и това ще стане след три до 5 години

Вестник Дневник

✓ Какво влиза в сила от 1 януари 2015 г.

В първия ден на 2015 г. "Дневник" по традиция припомня административните решения, които влизат в сила от днес или до края на годината и засягат личните доходи и задълженията на гражданите.

Минималната работна заплата от днес става 360 лв., или с 20 лв. повече от тази през 2014 г. От 1 юли ще има още едно увеличение с 20 лв. и така през втората половина на годината ще достигне 380 лв.

По швейцарското правило, което беше въведено миналата година, от 1 юли ще има увеличение и на пенсиите. Формулата взема предвид инфлацията и ръста на средния осигурителен доход (или около 2%), като в закона за 2015 г. е записано, че минималната пенсия за стаж се вдига от 154.5 лв. на 157.44 лв.

Възрастта за пенсиониране в най-масовата трета категория остава същата като през 2014 г. - при навършени 60 години и 8 месеца от жените и 63 години и 8 месеца от мъжете. Изискваният стаж обаче се увеличава с 4 месеца - до 35 години за жените и 38 години за мъжете.

Нови минимални осигурителни прагове бяха договорени за 42 икономически дейности, като средното увеличение е с 4.4% спрямо 2014 г. За останалите дейности, в които синдикатите и работодателите не успяха да се споразумеят, държавата наложи увеличение от 4%. От тази година е премахнат необлагаемият праг от 340 лева за трудови доходи, който въведе правителството на БСП и ДПС.

За самоосигуряващите се се запазват досегашните прагове спрямо декларирания им облагаем доход за 2013 г.: до 5 400 лв. - 420 лв.; до 6500 лв. - 450 лв.; до 7500 лв. - 500 лв.; над 7500 лв. - 550 лв. За тези, които не са извършвали дейност през 2013 г. или започват да се осигуряват през 2014 г. или 2015 г. прагът е минималният от 420 лв. на месец. Промяна в Кодекса за социалното осигуряване въвежда и ново задължение за самоосигуряващите се при довносянето на осигурителни вноски в края на отчетната година. За разлика от преди, тези от тях, които са избрали да се осигуряват и за фонд "Общо заболяване и майчинство", ще дължат допълнително и за този фонд в края на годината.

Осигурителният доход за земеделците и тютюнопроизводителите става 300 лв. на месец при 240 лв. през миналата година.

Максималният осигурителен доход за всички, заети на трудов и/или граждански договор, се увеличава от 2400 лв. през 2014 г. на 2600 лв.

Безспорно най-обсъжданото и противоречиво решение на новото правителство беше промяната в модела на пенсионното осигуряване. Според новия член 46 в преходните и заключителни разпоредби на бюджета за ДОО за 2015 г., хората родени след 31 декември 1959 г., които за пръв път започват работа, трябва да изберат дали да се осигуряват за втора пенсия в универсален пенсионен фонд или да разчитат единствено на солидарния фонд в НОИ. Вноските са в размер на 5% от brutната заплата при съотношение 2.8% за сметка на осигурителя и 2.2% за сметка на осигуреното лице. Изборът се прави еднократно в рамките на година и без право на отказ. Според закона онези, които вече се осигуряват в универсалните фондове, също могат еднократно да прехвърлят парите си в НОИ, а редът и срокът за това ще определи Министерският съвет.

Заради шума, който предизвика поправката, финансовият министър Владислав Горанов обеща до края на март да се направят още промени по текста, които да дават право на повторен избор. Онези, които започнат първа работа през следващите дни - а това важи най-вече за младите хора, ще бъдат осигурени само в НОИ. Реформаторският блок вече даде заявка, че ще внесе промени още в първите дни на януари.

Няма промяна в процентите на осигурителните вноски за фонд "Пенсии". Те са 17.8% за родените преди 1 януари 1960 г. при запазено съотношение от 9.9% за сметка на работодателя и 7.9% за сметка на работника; и 12.8% за хората, родени след 31 декември 1959 г. - при съотношение 7.1 към 5.7%. Няма промяна в съотношението между работодател и работник - 60 към 40 - и за останалите осигурителни рискове, както и размера на вноските за тях.

Запазва се и режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност от работодателя – първите три работни дни се изплащат от работодателя в размер 70% от среднодневното брутно възнаграждение, а от

четвъртия работен ден на настъпване на неработоспособността – от НОИ. Запазва се също и дневният минималния размер на обезщетението за безработица – 7.20 лв.

От тази година работодателите отново имат право да удържат 10% данък върху доходите на служителите си, получени извън трудовия договор, за последните три месеца от годината. Правилото хората сами да покриват този данък на следващата година беше с цел да могат да ползват отстъпката до 10 февруари. Промяната в Закона за данъците върху доходите на физическите лица вече предвижда хората с извънтрудови доходи да могат да избират дали данъка за октомври-декември да им се удържа от работодателя както е за всички останали месеци през годината, или както досега - да го декларират през следващата година и самите те да го платят.

Обезщетението за майчинство през втората година от раждането остава 340 лв., и също така се запазва максималният период на отпуска от 410 дни. От днес обаче се променя начинът на определяне на обезщетението в първата година след раждането. Досега то се изчисляваше върху дохода на майката за последните 18 месеца преди излизането по майчинство, но сега периодът се увеличава на 24 месеца.

Семействата с до три деца ще могат да ползват данъчни преференции през 2015 г. С 200 лева ще се намалява годишната данъчна основа на единия родител и съответно ще се плаща с 20 лева по-малко данък за едно дете. За две деца намалението на данъчната основа ще е 400 лева, а за три - 600 лева.

Въвежда се електронният болничен. Лекарите вече няма да издават хартиени болнични листове, а ще ги пращат онлайн до НОИ и до Електронния регистър на болничните листове, като прескачат работодателя. За пред фирмата ще се разпечатва документ на обикновен лист хартия, подобен на извинителна бележка, където са посочени датите и причината за отсъствието. Целта е да се ускори процеса по обработване и изплащане на обезщетенията. Досега срокът беше 15 дни след като работодателя подаде болничния в НОИ, а с новия софтуер и процедура той ще се сведе до 5 работни дни след постъпването на данните.

Лекарите, които нямат компютри или интернет в кабинетите си имат 6 месеца, за да си ги осигурят, а НОИ вече разпространи безплатния софтуер и инструкции за ползването му. От 2016 г. и работодателите също ще могат да подават допълнителните документи към болничния по електронен път, както и тези за майчинство. Те ще са задължени да пазят "извинителните бележки" за период от 3 години.

Здравноосигурителната вноска остава 8% от брутната заплата.

Данъкът върху доходите от лихви остава 8 на сто и през 2015 г. като освен депозитите, които са срочни сметки, ще се облагат всички лихви по банкови сметки на българските граждани. По план, ставката трябва да отпадне през 2017 г.

Хората, които купуват, прехвърлят или отписват моторни превозни средства от днес не е необходимо да ходят до местната данъчна администрация, защото могат да направят това в КАТ. Оттам всички промени ще бъдат предавани по електронен път на съответната администрация, където ще се изчислява размера на данъка и ще се известяват данъкоплатците.

В края на миналата година правителството одобри и график за поскъпването на акциза върху цигарите, който обаче няма да влезе в сила от тази година, за да не стимулира допълнително сивата икономика. Той предвижда достигане на минималните за ЕС нива на облагане от 90 евро за 1000 къса до 31 декември 2017 г. Планът е размерът на акциза да не е по-малък от 161 лв. за 1000 къса от 1 януари 2016 г., 168 лв. за 1000 къса от 1 януари 2017 г. и 177 лв. за 1000 къса от 1 януари 2018 г.

Търговският регистър става по-достъпен. Вместо досегашната такса от 30 хиляди лева на година за достъп до пълната база данни, услугата вече струва 100 лева на година. Заедно с това есемесите за настъпила входяща регистрация за търговец в Търговския регистър, както и за Имотния регистър и за услугите от службите по вписванията, вече ще са безплатни. Който иска да се ползва от тези услуги, трябва да подаде заявление в съответния регистър, като за Търговския заявления за безплатно есемес известяване могат да подават само хората, които имат право да управляват и представляват фирмата, а за Имотния - само собствениците на имоти.

От 1 януари Агенцията по вписванията ще полага холограмни стикери, безплатни за бизнеса и гражданите, върху редица документи например върху удостоверенията за актуално състояние, ликвидация и несъстоятелност, всички други документи, които удостоверяват обстоятелства и съдържат мокър печат. Холограмни стикери ще се поставят и от документите, издавани от Имотния регистър.

Цената на природния газ от днес е 603.14 лв. за 1000 куб. метра без акциз и ДДС - или с 30 стотинки по-ниска, отколкото в края на 2014 г.

[Вестник Преса](#)

✓ И през 2014 г.: Емигрантите – сред най-големите инвеститори

До октомври те са вкарали в икономиката €725 млн.

Българите от чужбина остават и през 2014 г. едни от най-големите инвеститори в икономиката ни. От януари до октомври м.г. гурбетчиите са изпратили на близките си в родината 725 млн. евро. Сумата е същата като през идентичния период на 2013 г., сочат данните на БНБ. За цялата година парите от тях са били 850 млн. евро.

Очаква се в отчетите за 2014 г. пратените от емигрантите средства да доближат 1 млрд. евро. Статистиката на БНБ обхваща само банковите преводи, но не отчита сумите, пратени по познати.

Същевременно преките чужди инвестиции за първите десет месеца на 2014 г. са 804,9 млн. евро, което е 2% от БВП, показва статистиката. За същия период на 2013 г. те са 1,31 млрд. евро.

Средствата, които нашенците зад граница пращат в България, нарастват всяка година. За 2008 г. са били 693,6 млн. евро, през 2009-а - 717,7 млн. евро, а през 2012-а - 800 млн. евро. В същото време чуждите инвестиции намаляват. През 2008 г. бяха 6,727 млрд. евро, през 2009 г. са 2,436 млрд. евро, а през 2012-а - 1,480 млрд. евро.

Парите, които емигрантите пращат, имат солиден принос за развитието на икономиката. Чрез тях се съживява търсенето, вътрешното потребление, стимулира се покупката на имоти, обясняват експертите.

Българите в Испания са 174 388 души, в Германия - 100 302, в Италия - 55 378, 16 760 са в Холандия, а 20 791 - в Белгия. Това сочат последните данни на Евростат. Сънародниците ни във Великобритания са 85 080, в Кипър - около 40 000, и в Австрия - 14 827. Ежегодно близо 50 000 заминават като сезонни работници в Гърция. Заедно с тях в южната ни съседка работят постоянно около 125 000 българи.

✓ Руснаците се изтеглят от пазара на имоти

С 33% намаляват сделките през четвъртото тримесечие на 2014 г.

Руснаците се оттеглят от имотния пазар със страховити темпове. През четвъртото тримесечие на 2014 година 1458 граждани на необятната страна са придобили апартамент или къща в България, докато за същия период на 2013 г. броят им е бил 2191. Свивът е с 33%, показват данни на Агенцията по вписванията.

Активността на руснаците намалява в резултат на проблемите в родината им, породени от наложените санкции от Запада, обезценката на рублата и резкия спад в цената на петрола - основен източник на приходи в държавния бюджет. Това коментираха посредници, до които „Преса“ се допита. Масовото придобиване на имоти в чужбина няма как да продължи със същите темпове, при положение че средната класа от Москва, Санкт Петербург и т.н. е притеснена за доходите си.

От шест години руснаците са царе на ваканционния пазар у нас. Пикът беше през 2011 и 2012 г., когато бяха отчетени съответно 11 868 и 12 716 нови собственици. В началото те си избираха втори дом главно в черноморските курорти - най-компактните маси са в Поморие, където един от кварталите се нарича неофициално Малката Москва, както и в района на Св. Влас, Слънчев бряг, Несебър и Равда. Много сделки бяха сключени в Созопол, Бяла, Обзор, Банско, Сандански и Велинград.

Цените, на които купуваха руснаците, са между 500 и 1200 евро/кв. м в зависимост от местоположението, близостта до морето и изпълнението. Това са цени за напълно довършено и обзаведено жилище, а не на „шпакловка и замазка“, както масово се продават в София и големите градове.

От 2012 г. московчани пренастроиха предпочитанията си към градските имоти, като абсолютен фаворит им стана Бургас и в по-малка степен Варна. В столицата на Южното Черноморие има жилищни кооперации, които са почти изцяло изкупени от рускоговорещи клиенти - например бл. 153 в кв. „Лазур“.

Бизнесът в Бургас бързо реагира на вятъра на промяната - менютата в заведенията бяха преведени на руски език, като тараторът беше прекръстен на „суп из кислото мляко“. А търговците на облекло започнаха да обявяват „Скидка“ вместо българското „Намаление“.

Ще предизвикат ли свив братушките

Отливът на руснаци вечае тежки времена за ваканционния пазар и най-вече за предприемачите и строителните компании, които развиха печеливш бизнес. Тази група чужденци представлява 70-75% от сделките в сегмента „втори дом“ и намирането на техни заместници (купувачи) от други страни ще бъде трудна задача.

Големият въпрос сега е дали руснаците, които изкупили близо 80 000 имота у нас от началото на века, ще започнат да ги продават под влияние на проблемите в родината си. Този филм вече сме го гледали, само че в главната роля бяха британци и ирландци. В периода 2003-2007 г. те буквално изкупили новото строителство по морето и в Банско. След това настъпи световната криза и те започнаха да продават собствеността си, като предизвикаха свив на цените.

При руснаците обаче има една голяма разлика - над 90% от сделките са с цел ползване на имота, докато англичаните купуваха главно за инвестиция и препродажба. Затова повечето прогнози са, че братушките няма да пристъпят към масови разпродажби у нас. Ще има обаче и такива, които ще обявят собствеността си за продан - особено тези, които останат без работа в резултат на икономическите сътресения в Москва или са купили повече от едно жилище тук.

„Очаквам пазарът да бъде натиснат надолу и догодина да станем свидетели как руснаци продават имоти на ниски цени. Възможно е от тези оферти да бъдат привлечени българи, които искат да си купят изгоден имот по Черноморието“, прогнозира Страхил Иванов, управител на „Явлена“.

Брой руснаци, придобили имот в България	
2006 г.	483
2007 г.	1864
2008 г.	5014
2009 г.	7945
2010 г.	9050
2011 г.	11 868
2012 г.	12 716
2013 г.	10 350
2014 г.	8972*

* Данните са към 29 декември - предпоследния работен ден на 2014 г.

✓ 2 милиона българи ще плащат вече по-високи осигуровки

Това ще донесе на Националния осигурителен институт и здравната каса допълнително около 80 млн. лв. на месец. Около 2 млн. българи ще плащат по-високи осигуровки през тази година, въпреки че осигурителната тежест не се увеличава директно. Това прави над 65 % от работещите. За първи път от много години минималните осигурителни прагове са увеличени в почти всички икономически сектори, тъй като държавата наложи административен ръст там, където работодатели и синдикати не постигнаха споразумение. Повече ще плащат и хората, които се осигуряват върху максималния осигурителен доход, както и земеделци и тютюнопроизводители, за които се вдига минималната осигуровка. Приходите за НОИ и НЗОК ще са за около 80 млн. лева месечно.

Размерът на социалните и здравните осигуровки и през тази година не се променя, но се променя осигурителният доход. За родените след 1959 г. се запазва общата ставка от 30.3% за социално и здравно осигуряване. От тях 12.9% са за сметка на служителя, а 17.4% - за сметка на работодателя. За общо заболяване и майчинство ставката остава 3.5%, за безработица - 1%, за пенсия - 17.8%, като 5% от тях отиват за допълнителна пенсия в универсален фонд за родените след 1959 г. Здравните осигуровки остават 8%. Осигурителната тежест се разделя в съотношение 60:40 за работодателя и работника.

Средно с 4 на сто се увеличават минималните осигурителни прагове във всички 85 икономически дейности. В тях са заети 1.924 млн. българи, но те се осигуряват над тези прагове. За 987 000 работници в 42 икономически дейности синдикатите и работодателите постигнаха споразумения за ръст от 4 на сто. Това увеличение бе разпространено служебно и върху останалите икономически сектори. До миналата година кабинетът оставяше секторите без споразумение без увеличение. Работодателите предупреждават, че когато се вдигат минималните прагове, се налага да стимулират поне със същия процент и по-ценните си и съответно по-скъпоплатени служители, за да ги запазят. А според справка на Института за пазарна икономика половината от заетите извън София се осигуряват на минималния праг. От НОИ са пресметнали, че в бюджета на Държавното обществено осигуряване ще дойдат 35.4 млн. лв. повече приходи само от ръста на минималния осигурителен праг за всички близо 2 млн. души заети.

Отделно 97 хил. високоплатени служители ще бъдат засегнати от ръста на максималния осигурителен доход, защото те получават над 2400 лв. От 1 януари той вече е 2600 лв. (с 200 лв. повече спрямо миналата година). Финансовият ефект, който се чака в НОИ от това увеличение, е 30.8 млн. лв. за ДОО-то и 12.3 млн. за здравната каса. От тези хора държавата ще прибира по 787.80 лв. месечно.

Около 33 хил. земеделски и тютюнопроизводители също ще плащат по-високи осигуровки, защото техният минимален осигурителен доход също се вдига с 60 лв. и от тази година вече е 300 лв. Не бяха представени разчети колко ще са допълнителните приходи от увеличавания минимален доход на тази група хора. През първите девет месеца на миналата година средният осигурителен доход на тази група е бил 245.64 лв. Приходите от осигурителните вноски са над 11.1 млн. лв. Първоначално ГЕРБ смяташе да вдигне драстично минималната осигуровка за тези хора на 420 лв., но впоследствие се отказа. Прогнозите бяха, че при такъв ръст броят на осигуряващите се ще падне до малко над 25 000 души. Намерението на управляващите е от 2016 г. минималният осигурителен праг за тази група да стане поне колкото минималната заплата, за да могат те да получават минималната пенсия.

През тази година се запазват минималните прагове за самоосигуряващите се, които са 420 лв., 450 лв., 500 лв. и 550 лв. според размера на облагаемия им доход през 2013 г.

Минималната заплата ще се увеличи на два пъти, откъдето също би следвало да влязат допълнителни постъпления в НОИ от осигуровки. От началото на годината тя е 360 лв., а от 1 юли ще се увеличи с още 20 лв. на 380 лв. Миналата година заетите на минимална заплата бяха около 290 хил. души.

НАКАЗАНИЯ

От тази година умишленото укриване на осигуровки за здраве и пенсия се наказва със затвор. Служителите няма да носят отговорност. Работодател, който укрие здравни и социални осигуровки в големи размери - тоест над 3 хил. лв., се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до 2 хил. лв. Ако недеklarирани вноски са над 12 хил. лв., наказанието е затвор от две до осем години и конфискация на част или на цялото имущество на фирмата. Според синдикатите тази мярка, за която те отдавна настояват, ще донесе между 150 и 200 млн. лв. годишно допълнителни приходи в касите на здравното и общественото осигуряване.

✓ Парламентът започва работа със законите за банките и влоговете

Неприето финансово законодателство и наченати от управляващите структурни реформи в секторите за сигурност и енергетика се очертават като първи задачи на парламента за 2015 г. Депутатите ще трябва да се захванат приоритетно с промени в Закона за гарантиране на влоговете в банките, с които да се пренесе в българското законодателство директива на ЕС относно схемите за гарантиране на депозити. С приемането й срокът, в който ще се изплащат влоговете, ще е 7 работни дни от датата, на която депозитите са станали неналични. Определени видове влогове - например свързаните с пенсионирането, ще имат праг на гаранция до 250 хил. лв. в рамките на срок от 3 месеца вместо досегашните 200 хил. лв. Не се очаква партиите да създават проблеми със законопроекта, още повече че директивата трябваше да е приета до 1 януари 2015 г., а Еврокомисията вече започна процедура срещу страната ни за нарушение.

Много крамоли обаче се очакват покрай внесените от БСП поправки в същия закон. Идеята на социалистите е при недостиг на средства във фонда за гарантиране на влоговете той да увеличи 4 пъти годишната вноска на търговските банки и да я събере в аванс, а при допълнителен недостиг - да получи и кредит от БНБ. Проектът получи негативно становище както от шефа на БНБ Иван Искров, така и от Европейската централна банка, тъй като противоречал на

устройствения закон на БНБ и на правилата на ЕС. Предстоят и предложените от ДПС спорни промени в Закона за кредитните институции, които предвиждат въвеждането на процедура за разкриване на банковата тайна за редица категории лица, заемащи висши държавни длъжности, и публикуването им в пресата.

Тепърва парламентът ще се мъчи с внесените от правителството промени в Закона за енергетиката, с които се предлага членовете на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране да се определят от депутатите, а не от Министерския съвет, както беше досега. Самият орган ще бъде разделен на два специализирани състава - по въпросите на енергетиката и на ВиК сектора. Срещу реформата засега твърдо се съпротивляват само БСП и "Атака".

В сектор "Сигурност" сътресенията ще продължат и догодина и могат потенциално да засегнат управляващата коалиция. Причината е, че предстои да се гледа противоречивият проект на Реформаторския блок за закон за Държавна агенция за разузнаване, която да обедини военната и цивилната разведка. Мегаструктурата ще е на подчинение на правителството. Предшественикът на реформаторите - "Синята коалиция", предложи същата идея през 2011 г., но тогава тя не получи подкрепата на ГЕРБ заради съпротивата на тогавашния военен министър Аню Ангелов. И до момента мненията по въпроса сред герберите остават противоречиви.

✓ България трябва да усвоява ударно по 250 млн. евро на месец през 2015 г.

3.1 млрд. евро е програмата-максимум в последната година от сегашния програмен период в ЕС

Средно по 258 млн. евро на месец, или общо близо 3.1 млрд. евро са средствата от европейските програми, които България трябва да усвои през тази година. Това показват данните на вицепремиера по еврофондовете Томислав Дончев, цитирани от БГНЕС. Така през 2015 г. трябва да усвоим най-много средства от влизането на страната ни в Европейския съюз на 1 януари 2007 г.

България е разплатила над 16.5 млрд. лева по програмите с европейско финансиране за периода 2007 - 2013 г., сочи обобщена справка на правителството към 30 декември. От началото на програмния период по оперативните програми, съфинансирани чрез Структурния и Кохезионния фонд, на българските бенефициенти са предоставени средства в размер на над 11.8 млрд. лева (76.7% от общия обем), а по програмите на земеделските и рибарските фондове - съответно над 4.7 млрд. лева (74.3%). Според отговора на Томислав Дончев на въпрос на БГНЕС към края на 2014 г. нивото на получените от европейския бюджет средства е достигнало 67.28%. Разликата вероятно се дължи на вече платени от бюджета средства към бенефициентите, които още не са възстановени от Брюксел или са ни наложени санкции. 2015-а е последната година, в която страната ни може да усвоява пари от стария програмен период - 2007 - 2013 г., съгласно правилото $n+2/n+3$.

Пълните данни по отделните оперативни програми засега не са предоставени, с мотив че точна информация ще има едва след анализ от Европейската комисия (ЕК) на подадените от България сертификати. Очаква се това да стане най-рано през април. За момента от правителството все пак потвърдиха, че за 2014 г. загубите само по две от програмите са за над 150 млн. лв. - 40 млн. по "Околна среда", а останалите по Програмата за развитие на селските райони. Загуби България претърпя и в края на по-миналата година.

Ниският процент на изпълнение при програмите "Околна среда" (ОПОС) и "Регионално развитие" (ОПРР) се дължи на временното преустановяване на плащанията по тях от страна на ЕК. Срещу финансова корекция в размер на 152 млн. лв., които България прие Брюксел да ѝ наложи, плащанията по ОПОС бяха възстановени преди два месеца. До края на януари се очаква плащанията и по частично спряната ОПРР също да бъдат възобновени. Това става възможно, след като правителството прие налагането на глоба в размер на 133 млн. лв.

Други 120 млн. лв. България ще загуби по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР). Там обаче рискът от загуба е за близо 500 млн. лв. Толкова е размерът на финансовата корекция, която европейските одитори са наложили на България с предварителен доклад, който правителството и българските експерти тепърва ще обжалват. Около две трети от наложените финансови корекции са заради нарушения в обществените поръчки.

Темповете на усвояемост през изминалите години и краткият срок до края на програмния период поставят под сериозен риск завършването на част от проектите. Ако те не бъдат завършени в срок, ще трябва да се платят само със средства от бюджета или от заеми. Най-много пари България има да получава по три от оперативните програми - "Околна среда", "Регионално развитие" и "Транспорт", както и по ПРСР. Именно по тях са и най-големите забавяния.

Преди три седмици България и още няколко страни в ЕС поискаха от ЕК удължаване на стария програмен период с още една година или с поне шест месеца - до средата на 2016 г. Към момента обаче европейските лидери не приемат аргументите за дълги съдебни процедури и форсмажорни обстоятелства и отказват да удължат програмния период. Все пак съществува вероятност да се стигне и до компромис.

ТАБЛИЦА

Колко пари сме усвоили и колко остават, по програми

Програма	Усвоени към края на 2014 г. (в%)	Оставащи до края на 2015 г. (в евро)
"Транспорт"	72%	610 млн.
"Околна среда"	39.4%	721 млн.
"Регионално развитие"	58%	521 млн.
"Конкурентоспособност"	81%	283 млн.
"Техническа помощ"	66%	13,9 млн.
"Развитие на човешките ресурси"	83%	296 млн.
"Административен капацитет"	73%	44.1 млн.
Програма за развитие на селските райони	73 %	578 млн.

✓ Обявяваме данъците си безплатно по интернет

5% отстъпка, ако пуснем формуляра по мрежата до 31 март

Данъчните декларации за годишните доходи от изминалата 2014 г. ще може да се подават напълно безплатно по интернет. Най-късно до края на януари това ще може да става с Персонален идентификационен код (ПИК), който се взима от офис на НАП. Това предвиждат промени в данъчните закони, които влизат в сила от началото на новата година. Но за да стартира подаването на данъчни декларации с ПИК, са необходими още няколко дни за тестване на системата. Досега за да се пусне формуляр до НАП по мрежата, се изискваше електронен подпис.

Променени са и правилата за ползване на отстъпката от 5% от данъка за довносяне по годишната данъчна декларация за доходите. От отстъпката могат да се възползват гражданите, които подадат данъчната си декларация до 31 март 2015 г. по електронен път (включително с ПИК), при условие че нямат подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към момента на подаване на декларацията и внесат целия размер на данъка за довносяне в срок до 30 април 2015 г. Досега отстъпката от 5% важеше до 10 февруари, като условията да се ползва бяха в този срок да се подаде формуляра за получените доходи и да се плати дължимият налог. Новият срок от 31 март важи както за подаване на данъчните декларации с електронен подпис, така и с безплатния ПИК.

От 1 януари 2015 г. с данък от 8% се облагат лихвите по всички сметки в банките, а не само по срочните депозити, както досега. Промяната беше направена, за да не се избягва плащането на налози с прехвърляне на парите по спестовни сметки, които са с по-висок доход от разплащателните и нямат падеж, на който могат да се теглят парите. В стария вариант на закона от 1 януари 2015 г. доходите от лихви трябваше да се облагат с 6%, а през следващите години налогът да продължи да намалява, докато напълно изчезне. Но депутатите решиха данъкът върху лихвите да се запази на 8%.

Хазната връща налози на хора с доход до 4080 лв.

Хората, които през изминалата 2014 г. са получили доходи само от трудов договор, чийто общ размер не превишава 12 месечни минимални работни заплати (4080 лв.), могат да получат от хазната платените през миналата година данъци върху заплатата им. В общата сума от 4080 лв. не влизат парите, които са получени за стаж и професионален опит. Но ако е получен какъвто и да е страничен доход - например обезщетение за безработица, пенсия или лихви по дебитна карта или разплащателна сметка, облекчението не важи. За да се ползва данъчното облекчение и хазната да върне платените налози, трябва да се подаде данъчна декларация в офиса на НАП по постоянен адрес. Като декларации вече може да се подават, а крайният срок за пускането им е 30 април. Това облекчение се ползва за първи и последен път, тъй като беше отменено и вече не важи за доходите от 2015 г. За доходите от настоящата година беше въведено облекчение за родителите, но то реално ще се ползва в началото на 2016 г. при деклариране на получените доходи от 2015 г. Тогава един от родителите ще може да намали облагаемия си доход с 200 лв. за едно дете, с 400 лв. за две деца и за 600 лв. за три и повече деца. Тъй като данъкът е 10%, за едно дете данъците ще се намалят с 20 лв., за две деца - с 40 лв., а за три и повече - с 60 лв. За отглеждане на дете с 50 и с над 50 на сто степен на увреждане годишният доход ще се намалява с 2000 лв., като ще се спестят 200 лв. данъци.

Няма да записваме колите в общината

При купуване, прехвърляне или отписване на автомобил вече не е необходимо да се ходи до общината, а ще бъде достатъчно промяната в собствеността да се направи в КАТ. Това гласят промени в Закона за местните данъци и такси, които влизат в сила от 1 януари 2015 г. От КАТ вече трябва ежедневно да предоставят по електронен път на Министерството на финансите данни за регистрираните автомобили, отчислените и спрените от движение коли, включително и информация за екологичната им категория. След това тази информация ще се предава от МФ на общините. Размерът на дължимия за автомобила данък ще се изчислява от служители на общината, където е постоянният адрес на новия собственик, въз основа на получената по електронен път информация от МФ. След това общината ще съобщава на собственика какъв данък дължи. Тези правила не важат за колите, придобити по наследство, или ако автомобилът има повече от един собственик. В тези случаи новият собственик сам трябва да подаде декларация в общината в срок от два месеца след придобиване на колата.

Малка промяна има и в сроковете за плащане на данъците за жилищата и за автомобилите. През 2015 г. тези общински налози ще се плащат на две вноски - до 30 юни и до 31 октомври, като платилите цялата сума на всеки един от данъците в първия срок до 30 юни ще ползват 5% отстъпка. В закона обаче не е предвидена 5% отстъпка за плащане на такса смет наведнъж. През миналата година първите вноски от данъците за жилището и за колата се плащаха от 31 март до 30 юни, а вторите - до 30 октомври. Сега първите вноски на двата данъка може да се направят и много по-рано, стига съответната община да е изчислила размера на дължимите налози.

Режат измамите с горива за отопление

Схемите за ощетяване на държавния бюджет чрез горива за отопление се пресичат с промените в Закона за акцизите и данъчните складове, които влизат в сила от 2015 г. Горивата за отопление се облагат с намален акциз от 50 лв. на 1000 литра вместо стандартната ставка от 645 лв. Затова досега се използваше схема за препродажба на горива за отопление между много фирми, като една от тях се оказва бушон. Така горивата първо изчезваха, а после се появяваха в резервоара на селскостопанска техника. Но с промените вече е забранено получаването на горива за отопление от лица, които нямат необходимите за целта съдове за съхранение или отоплителни инсталации. Освен това горивата може да се доставят само на адреса, където ще се използват, и след доставката вече не може да се препродават.

От началото на годината отпада изискването да се слага бандерол на потребителската опаковка на хранителни добавки за поддържане на доброто състояние на организма, съдържащи етилов алкохол, когато са в опаковки до 50 мл. Отпадъците от тютюн вече може да се унищожават само от предприятия с лиценз за третиране на отпадъци.

За да се затегне контролът върху акцизните стоки, се връщат измервателните уреди в предприятията, които произвеждат горива, алкохол, бира и цигари. Те обаче ще трябва да се монтират до 6 месеца след като се получи одобрение от страна на Брюксел, че не противоречат на правилата на ЕС. Целта на поставянето на измервателни уреди е да се засича количеството суровини, които влизат в предприятията за акцизни стоки и да се отчита цялото количество произведена продукция. Данните от измервателните уреди ще трябва да се отразяват в счетоводството на предприятията, голяма част от тях да се предават електронно на Агенция "Митници", а освен това ще може да се използват при определяне на дължимия акциз.

По-изгодни правила за инвестиции от ЕС

Доходите от лихви, авторски и лицензионни възнаграждения, които български фирми изплащат на компании майки от ЕС, вече няма да се облагат с данък. Това предвиждат промените в Закона за корпоративното подоходно облагане, които влизат в сила от 2015 г. Досега тези доходи се облагаха с 5%. С промените инвестициите в България стават още по-изгодни за компаниите от ЕС. Вече са в сила и нови правила за преотстъпване на данъка върху печалбата за инвестиции в райони с висока безработица. Преотстъпеният данък не може да превишава 50% от първоначалната инвестиция, но за общините от Югозападния регион на страната ще се преотстъпват до 25% от инвестицията. За големи инвестиционни проекти на стойност над 37,5 млн. евро това данъчно облекчение ще може да се ползва само след разрешение от Брюксел. А ако инвестицията е в Югозападния регион, разрешение от Брюксел ще се изисква и за данъчни бонуси за проекти на стойност над 18,75 млн. евро.

С 10% данък вече ще се облагат допълнителните средства, които получават депутатите. Те са в размер на две трети от основното им месечно възнаграждение. Средствата се използват за заплащане на сътрудници, консултации, експертизи, помещения и други дейности, свързани с работата на народните представители.

15% такса за бинго залите

С такса от 15% вече ще се облагат направените офлайн залози в залите за бинго. Това гласят промени в Закона за хазарта, които влизат в сила от началото на годината. Организаторите на лотарии, томболи, моментни лотарийни игри, бинго и кено ще бъдат облагани с такса от 15% върху оборота, а ако игрите се организират в интернет, данъкът ще бъде 20% върху разликата между направените залози и изплатените печалби. При предишната промяна на закона бинго залите не бяха включени сред облагаемите хазартни игри, но сега те вече са добавени.

Освен таксата върху приходите организаторите на хазартни игри плащат и такса за социално отговорно поведение. За онлайн залагания тази такса е 50 хил. лв., за казино е 10 хил. лв., а за останалите хазартни игри е 5 хил. лв. С влезлите в сила промени, ако някой не плати в срок тази такса, вече може да му се отнема лицензът за срок от 3 до 6 месеца.

Газът поевтиня с 30 стотинки

Природният газ поевтиня от 1 януари с 30 ст. - до 603,14 лв. за 1000 куб. метра. Това реши на 19 декември Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, която отхвърли искането на "Булгаргаз" за увеличение на цената от началото на годината с 2,07%, или с 12,48 лв. В мотивите си "Булгаргаз" се позоваваше на съотношението лев/долар, цените на алтернативните на природния газ горива на международните пазари и изискванията на нормативните актове за регулиране на цените.

Новата цена е за продажба на крайните снабдителите и на клиентите, присъединени директно към газопреносната мрежа, и е валидна до 31 март 2015 г. включително.

За клиентите, присъединени към мрежите ниско налягане, собственост на "Булгартрансгаз" ЕАД, цената е малко по-висока - 610,86 лв. на 1000 кубика, също без акциз и ДДС, реши ДКЕВР.

Безплатни SMS-и от Търговския регистър

Агенция по вписванията облекчава бизнеса и гражданите, като осигури безплатно ползване на SMS уведомяването от 1 януари 2015 г. Това се прави заради зачестилите опити за кражба на фирми и ниския процент на собственици, които ползват есемес известяването при промяна по делата на компаниите. Проблемът бе обсъден с премиера Бойко Борисов. Всички абонирани за услугата вече ще получават безплатно съобщение на мобилния си телефон за настъпила входяща регистрация за търговец в Търговския регистър и оповестяване за услуги, предоставяни от службите по вписванията (Имотен регистър). От второто известяване могат да се възползват собствениците на имоти.

Стойността на услугата ще е 50 000 лв. и се поема от бюджета.

Холограми за документите от Агенцията по вписвания

Агенцията по вписванията ще издава от 1 януари 2015 г. холограмни стикери за документи. Това се прави с цел по-висока степен на защита на издаваните документи и ограничаване възможностите за тяхното манипулиране и фалшифициране. Холограмни стикери ще бъдат полагани върху удостоверения за вписани обстоятелства, издавани от Търговския и Имотния регистър.

Вестник Монитор

✓ Общините замразяват данъците

Кметовете затягат коланите и тази година

Варна свива такса смет за ниви и гаражи

Повечето общини ще затегнат колани и няма да вдигат данъците и таксите на гражданите през тази година. Кметствата ще залагат на реалистични планове за харчовете и се стягат с приходите да покрият само най-належащите нужди - чистота, транспорт, осветление, кърпене на дупки по улиците и изплащане на стари дългове. В същото време общините ще трябва да дават на държавата по-висока такса за складиране на боклука на сметища - 28 лв. на тон, вместо 22 лв., както беше м.г.

Столичани няма да плащат по-високи данъци и такси, а бюджетът за следващата година ще бъде над 1,46 млрд. лв. Със 705 млн. лв. в столицата ще се строят нови детски градини, ще се ремонтират улици и ще бъдат пуснати в движение нови 9 км метролинии и 9 метростанции. Над половината от парите – 391 млн. лв., са европейски средства. Най-големият проект на града за 2015 г. обаче ще е заводът за отпадъците.

Данъците във Варна няма да се повишават и през следващата 2015 година. „Нашата цел е подобряване ефективността на работа и организацията на работния процес, повишаване на събираемостта на местните данъци и такси и събиране на просрочени вземания, а не да прехвърляме тежестта върху варненци“, аргументира се кметът Иван Портних. В бюджета за тази година е заложен 10% по-ниска ставка на данъка за товарните коли

Намаление има и при таксата за битови отпадъци с 0,2 промила за нежилищни имоти на физическите лица. Така те ще плащат вместо по 3,9 промила - 3,7 на хиляда върху данъчната оценка. През 2013 г. по предложение на кметската администрация бе намален с 5% данъкът за автомобилите, а такса битови отпадъци падна с 0,02 промила за физически лица, припомниха от общината. Мярката бе с цел намаляване на данъчната тежест за юридическите и физически лица за повишаване на събираемостта.

„Бюджетът на община Варна за 2015 година е рекорден по размер и е бюджет за хората“, заяви заместник-кметът по финансите Пейчо Пейчев по време на общественото обсъждане на макрорамката от 234,7 млн. лв.

Местните данъци и такси в Пловдив също отиват във фризера

Размерът на ставките ще се запази, но няма да има повече намаления, обяви кметът Иван Тотев. „Не се предвиждат промени в данъчната политика на община Пловдив. В нито един данък не се предвиждат промени“, бе категоричен градоначалникът. По думите му данък МПС в Пловдив е по-нисък от ставките, които се събират от жителите на Бургас, Варна и София. Миналата година общината намали данъка за автомобилите до 75 киловата с катализатор на най-ниското позволено от държавата ниво. Това е най-голямото намаление – 40%, заяви пред журналисти на сесия през ноември Иван Тотев.

Данъците и таксите в Русе през 2015 г. също няма да се вдигат, като целта е да не се обременяват гражданите. От общината обаче се надяват да успеят да повишат събираемостта на данъците, което е проблем от години. Бюджетът на Русе за 2015 г. е малко над 79 млн. лв., което е с 3 млн. лв. по-малко от тазгодишния.

investor.bg

✓ Няма избор в НОИ, а отказ от спестявания

Политиците предлагат фалшив избор, твърди икономистът Петър Ганев от ИПИ

Само допреди няколко дни беше немислимо пари от личните пенсионни сметки да бъдат трансферирани към НОИ по какъвто и да е начин. На управляващите им трябваше точно една работна седмица да изменят законодателството по такъв начин, че да отворят подобна възможност. Това се казва в анализ на икономиста Петър Ганев от Института за пазарна икономика (ИПИ).

Обществото се подлъга по детайлите – еднократен ли ще е изборът, автоматично ли ще се прехвърлят парите от 2-рия стълб към НОИ, какви са недостатъците на процедурата по приемането им и прочие. Тези детайли, макар и да са важни, бледнеят пред голямата новина – вече е възможно пари от личните пенсионни сметки да потънат в НОИ. Всякакви дебати в идните месеци ще бъдат най-вероятно прах в очите – промените в закона бяха гласувани, президентът няма да наложи вето и поне от нормативна гледна точка темата е затворена.

Безспорно е, че макар тези текстове да променят структурата на пенсионния модел, мотивите очевидно са фискални. Държавата изпитва сериозни затруднения с бюджета и финансовият министър се ориентира към спестените пари в частните пенсионни фондове. Всеки лев, който пропътува разстоянието от частните фондове към НОИ, постига желанието от него резултат – да се покрие дефицитът със спестените пари на хората. Без да влизаме в детайли около скандалната процедура по приемането на тези текстове и абсурдното поведение на някои политици и синдикати, нека видим защо този т. нар. „избор“ е всъщност фалшив.

НОИ няма да спести парите – „изборът“ да отидеш в НОИ на практика е отказ от лични спестявания. Отивайки в НОИ, не просто бъдещите ти пенсионни вноски, но и всички натрупани вече пари по партията ти биват моментално похарчени. Това не е като избора между различните частни пенсионни фондове, където можеш да местиш личната си сметка от един в друг, а е закриване на личната сметка и похарчване на парите за покриване на текущи пенсионни плащания. НОИ не може и няма да спести парите. Да се твърди обратното от пленарната трибуна е лъжа. Именно заради това не можем да говорим и за конкуренция между НОИ и частните фондове, тъй като те изначално и функционално се различават.

Няма връщане назад от НОИ – веднъж „избрал“ НОИ, ти губиш парите си и точка. Това не просто е записано в закона (както беше приет), но е и единственият възможен изход поради написаното по-горе, а именно, че НОИ няма да спести парите. Няма как да си върнеш парите в частен фонд при положение, че тях вече ги няма, защото са моментално похарчени. Абсурдно е да се твърди, че ще се намери подобен механизъм и едва ли не цял живот ще можем да ги местим ту тук, ту там. Това би означавало не просто да се върне партията, която си закрил и НОИ моментално е изхарчил, но и всички последващи вноски в НОИ да бъдат взети предвид и преведени в новата ти партия в частен фонд. При това без да се калкулира доходност за периода, защото такава няма - тоест по дефиниция, връщайки се от НОИ, ти отчиташ загуба под формата на пропусната доходност.

А уверението, че до последно можеш да си смяташ къде ще получиш по-голяма пенсия и съответно да си местиш парите и ден преди пенсиониране, е откровена глупост. Подобно връщане би означавало признаване на загуби, а държавата няма никакъв интерес от такова, така че можем да си представим колко честен ще е евентуалният ред за връщане.

Без спестяване пенсията ще е по-ниска – пенсионният ни модел е такъв, че по дефиниция получаваната пенсия от двата задължителни стълба (солидарен и капиталов) е по-висока спрямо пенсията на тези, които са само в солидарния стълб. Не бива да забравяме, че докато работим, това, което получаваме от НОИ, не е информация за спестени пари, доходност или нещо подобно, а едно празно обещание – в бъдеще ще намерим пари за твоята пенсия. Демографията и пазарът на труда съвсем не са в подкрепа на това обещание. В момента отказът от личната партида е на практика равностойно на дарение за солидарния стълб. Нещо повече, дори в приетите текстове се говори само за пренасочване на средства или „избор“, но не и за получаване на по-щедро обещание от НОИ.

Всичко изброено тук показва, че какъвто и механизъм да бъде приет за осъществяване на този „избор“, то той носи няколко неизбежни последствия – спестяването се губи, няма смислено връщане назад и в крайна сметка пенсията ще е по-ниска. Тази еднократност на избора – сега разписана в закона, но и смислово неизбежна, прави така, че държавата може постепенно да преследва и постига своята цел, а именно да прилапва спестявания, за да покрива дефицита в бюджета.

Безспорно има работници, които в по-голяма степен са зависими от политиките и синдикатите – държавни служители, работещи в държавни компании и общински предприятия, такива, които са покрити от колективно трудово договаряне и т. н. Техният „избор“ трябва да бъде следен с особен интерес. Всички останали обаче също ще са обект на кампания как частните фондове лъжат, а в НОИ пенсията е сигурна. Тази кампания вече започна.

Коментарите, че ще се правят отстъпки от приетите текстове, не звучат много успокоително. Да, важно е дали новонавлизащите на пазара на труда ще отиват автоматично в НОИ (така се прие) или в частен фонд, но този детайл не променя общата картина. Първото смело нещо, което направи правителството, е да последва най-негативните примери в Европа от последните години и да посегне на личните пенсионни спестявания. С това си действие новите управници също заслужиха кредитен рейтинг „боклук“, казва икономистът.

✓ Над 61% от населението се осигурява в частен пенсионен фонд

Средно за втора пенсия българите са внесли по 1 880 лева

Над 61% от населението на България се осигурява в частен пенсионен фонд, предаде телевизия Bulgaria on Air.

Средно за втора пенсия българите са внесли по 1 880 лева, а в професионален фонд сумата гони 3 хиляди. За разлика от задължителните удържки за допълнителна пенсия, средно натрупаните доброволно средства са по-малко – около 1 230 лева.

Статистиката на Комисията за финансов надзор показва, че се разраства пропастта във вноските на младите и по-възрастните осигурени. Докато хората над 50 години са натрупали средно в универсален и професионален фонд съответно по 2 500 и по 4 000 лева, то младежите до 25 години са заделили за втора пенсия по около 370 и 830 лева.

За първите девет месеца на 2014 г. близо 3,4 млн. българи се осигуряват в универсален пенсионен фонд, като средностатистическият вложител е на почти 38 години. Професионален или доброволен фонд са избрали близо 860 хиляди души.

Така от общо 6,92 млн. души население у нас 4,26 млн. отделят всеки месец за втора пенсия. На този фон по-малко от половината българи работят активно – малко под 3 милиона души.

През 2015 г. Националният осигурителен институт трябва да изплати близо 8,4 млрд. лева пенсии. Като процент от целия бюджет на общественото осигуряване това е 86 на сто. От вноски за пенсия по сметките на НОИ обаче се очакват да постъпят половината средства – 4,5 млрд. лева.

✓ Над 16,5 млрд. лева са изплатени по европрограмите от влизането ни в ЕС

Прогнозираните загуби по програмите с европейско финансиране са намалени значително

България е разплатила над 16,5 млрд. лева по програмите с европейско финансиране за периода 2007 – 2013 г., съобщиха от пресцентъра на Министерския съвет.

От началото на програмния период по оперативните програми, съфинансирани чрез структурните и Кохезионния фонд, на българските бенефициенти са предоставени средства в размер на над 11,8 млрд. лева (76,7% от общия обем), а по програмите на земеделските и рибарските фондове – над 4,7 млрд. лева (74,3%). Плащания на вече договорените за периода средства се извършват до края на 2015 г.

Съществено е намалена прогнозната стойност на финансовия ресурс, застрашен от автоматично освобождаване, отбелязват от пресцентъра. За последните два месеца на 2014 г. са изплатени, верифицирани и сертифицирани достатъчно средства, за да компенсират забавянето по програмите „Околна среда“ и „Регионално развитие“ заради временно преустановените плащания през годината.

Подаването на искания за плащания към ЕК е възможно до края на годината и въпреки че след 19 декември преводи по оперативните програми не се извършват, в момента продължават да се обработват документи и предстои изпращането към Комисията на искания за плащане по три програми - „Околна среда“, „Регионално развитие“ и „Транспорт“.

Прогнозираните загуби по програмите с европейско финансиране са намалени значително. Предварителната прогноза за автоматично освобождаване на средства по повече от половината от програмите, която варираше между 220 и 400 млн. евро, е редуцирана до не повече от 22 млн. евро по ОП „Околна среда“ и около 64 млн. евро по програмите за развитие на селските райони и на сектор рибарство.

Средствата, които ще бъдат освободени, зависят от окончателните суми, които ще бъдат изплатени като искания за средства към ЕК, както и от използването на възможностите за запазване на определени суми, дадени от регламента. Точният им размер ще бъде ясен в началото на второто тримесечие на следващата година, когато се очаква Европейската

комисия да комуникира в официална кореспонденция сумите, с които трябва да бъдат намалени оперативните програми.

Към 19 декември по седемте оперативни програми България е договорила над 18,1 млрд. лева, или над 113% от общата финансова рамка за изминаващия програмен период. 2015 г. е последната година, в която могат да бъдат извършвани плащания със средства от програмен период 2007-2013 г.

Очаква се през следващата година да бъде усвоен съществен ресурс, като успоредно стартират първите реални възможности за кандидатстване по програмите за периода 2014 - 2020 г. С натрупване сумите, които трябва да бъдат разплатени, верифицирани от управляващите органи в България и изпратени за възстановяване от ЕК, трябва да бъдат равни или да надвишават бюджета на програмите. Това означава, че през 2015 г. по различните програми трябва да бъдат сертифицирани между 20% (по Програмата за развитие на селските райони) и 50% (по ОП „Околна среда“) от бюджета.

Общият размер на средствата по оперативните програми, които трябва да бъдат сертифицирани до края на 2015 г., възлиза на почти 2,5 млрд. евро (само европейското финансиране).

Програма	Бюджет (в евро)	Цел за 2014 (в евро)	Оставащо за 2015 (в евро)
ОП „Транспорт“	1,624,479,623	1,014,046,840	610,432,783
ОП „Околна среда“	1,466,425,481	693,632,795	721,107,379
ОП „Регионално развитие“	1,361,083,545	839,090,717	521,992,828
ОПРКБИ	987,883,219	704,048,196	283,835,023
ОП „Техническа помощ“	48,296,513	32,581,810	13,876,379
ОП „Развитие на човешките ресурси“	1,031,789,139	735,339,226	296,449,913
ОП „Административен капацитет“	153,670,724	103,584,005	44,152,115
ОБЩО СКФ	6,673,628,244	4,122,323,590	2,491,846,419
Програма за развитие на селските райони	2,552,259,588	2,156,559,807	578,336,683
ОП Развитие на сектор рибарство	72,308,246	57,490,813	26,018,791

Изпълнение на оперативните програми до 19.12.2014

Оперативна програма	Бюджет по програма			Договорени средства		Реално изплатени суми		Получени трансше от ЕК	
	Общо	Финансирани от ЕС	Национално съфинансирани	Общо към 19.12.2014	% на изпълнение	Общо към 19.12.2014	% на изпълнение	Получени трансше от ЕК (дял на ЕС) към 19.12.2014	% на изпълнение
ОПТ	2 003 481 166 €	1 624 479 623 €	379 001 543 €	2 016 010 145 €	100,63%	1 404 743 264 €	70,12%	1 168 543 636 €	71,93%
ОПОС	1 800 748 085 €	1 466 425 481 €	334 322 604 €	2 853 594 576 €	158,47%	1 303 838 481 €	72,41%	577 700 269 €	39,40%
ОПРР	1 601 274 759 €	1 361 083 545 €	240 191 214 €	1 659 307 743 €	103,62%	1 230 686 671 €	76,86%	797 333 060 €	58,58%
ОПРКБИ	1 162 215 551 €	987 883 218 €	174 332 333 €	1 197 847 110 €	103,07%	904 129 012 €	77,79%	799 397 748 €	80,92%
ОПТП	56 819 427 €	48 296 513 €	8 522 914 €	60 946 327 €	107,26%	44 726 253 €	78,72%	31 920 128 €	66,09%
ОПРЧР	1 213 869 575 €	1 031 789 139 €	182 080 436 €	1 276 303 445 €	105,14%	1 013 210 733 €	83,47%	857 442 256 €	83,10%
ОПАК	180 789 087 €	153 670 724 €	27 118 363 €	205 634 339 €	113,74%	140 606 191 €	77,77%	112 086 543 €	72,94%
ОБЩО СКФ	8 019 197 650 €	6 673 628 243 €	1 345 569 407 €	9 269 643 685 €	113,13%	6 041 940 605 €	76,73%	4 344 423 641 €	65,10%
ПРСР	3 167 917 267 €	2 552 259 588 €	615 657 679 €	3 297 753 337 €	104,10%	2 373 016 853 €	74,91%	1 870 796 555 €	73,30%
ОПРСР	96 410 995 €	72 308 246 €	24 102 749 €	103 536 734 €	107,39%	52 910 855 €	54,88%	40 409 056 €	55,88%
ОБЩО ЗЕМЕДЕЛСКИ И РИБАРСКИ ФОНДОВЕ	3 264 328 261 €	2 624 567 834 €	639 760 428 €	3 401 290 071 €	104,20%	2 425 927 688 €	74,32%	1 911 205 611 €	72,82%
ОБЩО	11 283 525 911 €	9 298 196 076 €	1 985 329 835 €	12 670 933 756 €	112,30%	8 467 868 293 €	75,05%	6 255 629 252 €	67,28%